

စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ

ခင်ပျိုးချစ်

ကမ္ဘာကျော်ကြား
စာနှင့်စကား

ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ခြင်း

mgjoe.com

NF0013

2,000.00 KS

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ၊ ၈၅၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊
 ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း၊
 ၂၀၁၅၊ ဇွန်လ၊ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ခြင်း၊ လူထုအလင်းစာစဉ် ၁၉၅၄ ပထမအကြိမ်မူ၊ အုပ်ရေ ၅၀၀
 ရောင်းစွဲ ၂၀၀၀ ကျပ်

ကမ္ဘာကျော်ကြားစာနှင့်စကား

ခင်ပျိုချစ် - ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ၊

စာမျက်နှာ ၂၀၈၊ မျက်နှာ၊ ၁၂.၅ ခင်တီ x ၁၈.၅ ခင်တီ

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

ကမ္ဘာကျော်ကြား
စာနှင့်စကား
ခင်မပျိုးချစ်

ဦးဒိုး(မဟာဝိဇ္ဇာ)တည်းဖြတ်သည်။

ဖြန့်ဖြူးရောင်းချရေး

mgyc.com

mgyc.com

မာတိကာ

၁။ လွတ်လပ်မှု ကျော့ဗားနတ်ရှောအသံလွှင့်ဟောပြောချက်	၁
၂။ ဗားနတ်ရှော၏ အသံလွှင့် မိန့်ကြားချက်မှမှတ်စုများ	၂၀
၃။ ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီးထံမှ ဦးရီးတော် ဘယ်လ်ဂျီယံဘုရင် လီယိုပိုလို့ ပေးစာ	၂၅
၄။ ဆာသောမတ်မိုးထံမှ သူ၏ ချစ်သမီးသို့ပေးစာ	၂၈
၅။ ဂျဝါဟလာနေရူးက သူ့သမီးအိန္ဒရာထံသို့ ပေးစာ	၃၀
၆။ စာရေးဆရာကြီး လူဝိကာရီး၏ ပေးစာ	၃၉
၇။ စာရေးဆရာ ဆယ်မျူရယ် ရစ်ချတ်ဆန်ထံမှ မစ္စကူလီယားသို့ ပေးစာ	၄၅
၈။ မစ္စကူလီယားသို့ပေးသော ဒုတိယစာ	၅၀
၉။ စာဆိုတော် ဂျွန်ကီထံမှ ချစ်သူ ဖန်နီဗရွန်းသို့ ပေးစာ	၅၄
၁၀။ အီတာလျံတော်လှန်ရေး ခေါင်းဆောင်ကြီး ဂူဆက်ပီဂါရီဇော်လဒီ၊အင်နီတာရီဗီးရပ်ထံသို့ပေးစာ	၅၉
၁၁။ လေဒီမေရီမွန်တေဂူထံမှ မားမြို့စားကတော်ထံသို့ပေးစာ	၆၃
၁၂။ လော့ဒ်ဖရင်၏ ရေကြောင်းခရီးစဉ်	၈၁

၁၃။	ပဉ္စမဟင်နရီဘုရင်ထံမှ အာဂျင်ကူးရှို စစ်သည်ကော်များသို့ ကြေညာချက်	၁၃၄
၁၄။	ပညာရှိကြီး အိုင်ဆိုကရေးတီးထံမှ အလက်ဇန္ဒားဘုရင်ထံသို့ ပေးသောစာ	၁၄၀
၁၅။	အီရက်စမပ်ထံမှ ဗာဂျင်မြို့ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး အန်တိုနီထံသို့ အင်္ဂလန်ပြည်မှ ပေးစာ	၁၄၄
၁၆။	ဂိုးစမစ်ထံမှ မိခင်သို့ပေးစာ	၁၅၇
၁၇။	ပရပ်ရှားဘုရင် ဖရက်ဒရစ်ထံမှ ပြင်သစ်စာရေးဆရာကြီး ဖော်လတိုင်ယာထံသို့ ပေးစာ	၁၆၇
၁၈။	စက္ကူစုတ်	၁၈၂

လွတ်လပ်မှု

ဂျော့ဗားနတ်ရှော့အသံလွှင့်ဟောပြောချက်

စာရေးဆရာကြီး ဂျော့ဗားနတ်ရှော့သည် လွန်ခဲ့သည့် အနှစ် ၅၀ လောက်ကစ၍ ကမ္ဘာစာကြည့် ပရိသတ်တို့အား နက်နက်နဲနဲ စဉ်းစားစရာ များကို ဖော်ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ သူ၏ ဟာသဉာဏ်ကွန့်မြူးထားသော အငြင်းအခုံ ပေါ်စရာအချက်များပါသည့် ပြဇာတ်ထူးများကိုလည်း ကမ္ဘာကြီး၏ တစ်ဝက်ခန့်မျှသော ဒေသများတွင် ရုံတင် ကပြဖတ်ရှုခဲ့ကြရလေပြီ။ အသက် ရှစ်ဆယ်ကျော်အထိ အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် အဖြစ် အပျက်မှန်သမျှကို အတိအကျ အတိုက်အခံ ဝေဖန်ခံသူ ဖြစ်၏။ ယခုဖော်ပြမည့် အသံလွှင့်ဟောပြောချက်မှာ ဗားနတ်ရှော့၏ ဘယ်အခါမှ မပြောင်းခဲ့သော ကိုယ်ပိုင်အာဘော်အစစ်ဖြစ်၍ သူ့စကားများကို ဖတ်ရှုပြီးနောက် စဉ်းစားစရာ စောဒကတက်စရာများ ပေါ်ပေါက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

(စာရေးဆရာကြီး ဂျော့ဗားနတ်ရှော့၏ ၁၉၃၅ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့က အသံလွှင့် ပြောဆိုချက်ဖြစ်သည်။ ဝဿမားကြီးဟု ကမ္ဘာတွင်

ကျော်ကြားသော ပညာရှိကြီး ဖြစ်သည်။ သူ့စကားလုံး အာဝဇ္ဇန်းများမှာ သူမတူအောင် ပြောင်ရွန်းလှပေသည်။)

သောတရှင် မင်းမိန်းမ မင်းယောက်ျားများ ခင်ဗျား။ ဒီညဉ့်အဖို့မှာ ဖြင့် အများပြောနေကျ ဖြစ်ပြီး အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ လွတ်လပ်မှု အကြောင်းကို ပြောဖို့ ကျုပ်မှာ အချိန်မရှိပါဘူး။ လိုရင်းကို တိုက်ရိုက်ပြောရရင် တကယ် လွတ်လပ်ရေးရတဲ့ လူဆိုတာ ဘယ်လိုလူမျိုးကို ခေါ်ပါသလဲ။ အမှန်မှာ တော့ အချိန်ကာလ နေရာမရွေး ကိုယ်ထင်တာကိုယ်လုပ်နိုင်တဲ့လူ ဘာမှ မလုပ်ချင်ရင်လည်း မလုပ်ဘဲ နေနိုင်တဲ့လူကို တကယ်လွတ်လပ်တဲ့ လူလို့ ခေါ်ရမှာပါပဲ။ သို့သော် အဲဒီလူမျိုး ဘယ်မှာမှ မရှိပါဘူး။ ရှိလည်း မရှိနိုင် ပါဘူး။ ခင်ဗျားတို့ ကျုပ်တို့တစ်တွေမှာ ကြိုက်သည်ဖြစ်စေ မကြိုက် သည်ဖြစ်စေ၊ ကျုပ်တို့ တစ်သက်တာလုံးရဲ့ သုံးပုံတစ်ပုံအချိန်ကို အိပ်ပစ် ရမယ်။ ရေချိုးမယ်၊ အဝတ်ဝတ်လိုက် ချွတ်လိုက်လည်း လုပ်ရဦးမယ်။ တစ်နာရီ နှစ်နာရီလောက် စားရသောက်ရဦးမယ်။ တစ်နေရာက တစ်နေရာ သွားဖို့လည်း အချိန်ယူရမယ်။

ကျုပ်တို့ဟာ ကျေးကျွန်ပေါင်း သောင်းခြောက်ထောင်ရှိတဲ့ ရှင် ဘုရင်ကြီးပဲဖြစ်ဖြစ် သို့တည်းမဟုတ် ကျွန်ရယ်လို့ မရှိနိုင်ဘဲ ကိုယ့်ဇနီးကိုပဲ စေခိုင်းနေရတဲ့ ဆင်းရဲသားပဲဖြစ်ဖြစ်၊ တစ်နေ့တစ်နေ့မှာ အချိန်တစ်ဝက် လောက်ဟာ မလွန်ဆန်နိုင်တဲ့ ဓမ္မတာသဘာဝကိစ္စတွေရဲ့ ကျွန်ဖြစ် နေရပါ တယ်။ ဇနီးမယား သက်လယ်များမှာ ဆိုရင်လည်း ကမ္ဘာကြီးရဲ့ လူဦးရေ တည်တံ့မှုအတွက် ကလေးမွေးရတဲ့ အလုပ်ဝန်ထုပ်ကြီးကို အပို ထမ်း ဆောင်ရသေးတယ်။ ဒီလို သဘာဝကပေးတဲ့ ဓမ္မတာတာဝန်တွေကို ရှောင်လို့ မရဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီတာဝန်တွေနှင့် တွဲပါလာတဲ့ အခြားအလုပ် ပိုတွေက ရှိသေးတယ်။ အဲဒီအလုပ်မျိုးတွေက အချောင်ခိုလို့ရတယ်။ ကျုပ် တို့ဟာ အစားစားရမှ နေနိုင်မယ်ဆိုတော့ အစားရှာဖို့ လိုလာတယ်။ အိပ်ရ

မှ ဖြစ်မယ်ဆိုတော့ အိပ်ရာအိပ်ခင်းရှိမှ ဖြစ်ပြန်တယ်။ လမ်းပေါ်ထွက်
လျှောက်ရဦးမယ်ဆိုတော့ ကျုပ်တို့ရဲ့ ဗလာချည်းစည်းကိုယ်ခန္ဓာကို ဖုံးလွှမ်း
ဖို့ အဝတ်အထည် လိုပြန်တယ်။

သည်တော့ အစားအသောက် အိမ်၊ အဝတ်အထည်ဆိုတာ လူ့
လက်နှင့် လုပ်လို့လည်းရတာပဲ။ သူများလုပ်ပြီးသားကို အသာလေး
အချောင်ခိုးယူလည်း ဖြစ်တာပဲ။ ဥပမာ ပျားရည်လိုချင်ရင် ပျားတွေ
ပင်ပန်းခံပြီး စုဆောင်းထားတာကို အရန်သင့်ကလေး သွားခိုးယူလို့ ရတာ
ပဲ။ တစ်နေရာက တစ်နေရာကို သွားဖို့ ကိုယ့်ခြေထောက်နှင့် သွားရမှာ
ပျင်းရင် မြင်းကို ကျွန်လုပ်ခိုင်းနိုင်တာပဲ။ အဲဒီလို ပျားတွေ မြင်းတွေအပေါ်
မှာ အနိုင်ကျင့်တာမျိုးကို လူအချင်းချင်း ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ကလေးမကျန်
အားလုံးအပေါ်မှာလည်း အပေါ်စီးအနိုင်ကျင့်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို အနိုင်ကျင့်
နိုင်အောင် ကိုယ်က သူတို့အပေါ်မှာ အာဏာသုံးလို့ ဖြစ်စေ လိမ်လည်ဖြား
ယောင်းလို့ ဖြစ်စေ ဉာဏ်နီဉာဏ်နက်တွေ သုံးလို့ဖြစ်စေ နောက်ဆုံး ကုန်
ကုန်ပြောရရင် ဒီလိုသူတို့ ကျွန်ခံလုပ်ကျွေးသမှု ပြုတာဟာ နတ်လူ သာဓု
ခေါ်တယ်။ ကုသိုလ်ရတယ်လို့ တရားဟောလို့ဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်တဲ့နည်းနဲ့ ငြင်း
နိုင်သေးတာပဲ။

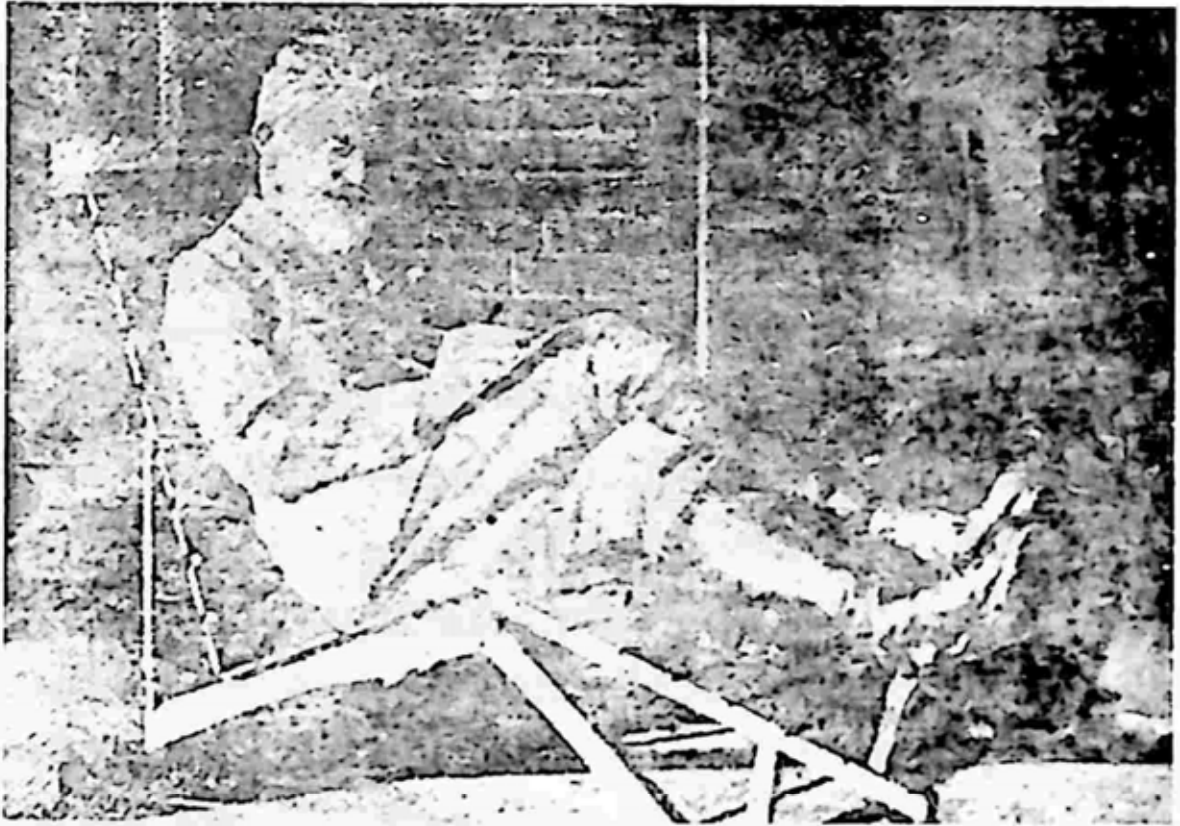
ဒီတော့ ခင်ဗျားတို့ သတိသာ ထားကြပေတော့။ လူတစ်ဦးတစ်
ယောက်ဖြစ်ဖြစ် လူတန်းစား တစ်စုကဖြစ်ဖြစ် အာဏာရသွားရင် ခုတင်
ကပြောတဲ့ သဘာဝကိစ္စ တာဝန်တွေထဲ ရောပေါင်းပြီး အဲဒီတာဝန်တွေကို
သူများလွှဲချလိုဖြစ်တဲ့ တာဝန်ဟူသမျှကို ခင်ဗျားတို့ ခေါင်းပေါ်၊ ပခုံးပေါ်
ပုံချမှာ ဧကန်ပဲ။ အဲဒီလိုအခါမျိုး ကျလာရင် ခင်ဗျားတို့ဟာ တစ်နေ့ ၂၄
နာရီရှိတဲ့အနက် ရှစ်နာရီက ဆယ့်လေးနာရီအထိ အလုပ်ကုန်းလုပ်ရတဲ့
ဘဝမျိုး ရောက်ကြရလိမ့်မယ်။

တကယ်ဆိုတော့ ခင်ဗျားရဲ့ တစ်အိမ်ထောင်အတွက်ချည်း စားရေး၊

နေရေးဆိုရင် ဒီလောက် အချိန်တွေ များများ အလုပ်လုပ်ဖို့ မလိုပါဘူး။ ဒီတစ်ဝက်လောက် လုပ်ရင်ပဲ နေနိုင်လောက်ပါပြီ။ အဲဒါဟာ တကယ် ရိုးသားဖြောင့်မတ်တဲ့ အစိုးရဆိုရင် ခင်ဗျားတို့ကို ဒီလို သက်သက် လူတစ် ဦးက သို့မဟုတ် လူတန်းစား တစ်ဦးဦးက ကြောပြီး ခိုင်းတာကို တားမြစ် ပေးဖို့ တာဝန်ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ အများအားဖြင့် အစိုးရတွေရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် က အဲဒီလို ကာကွယ်ပေးဖို့နှင့်တော့ တစ်ဖက်တစ်လမ်းစီ ဖြစ်နေတာကို ကျုပ်ပြောရတာ အများကြီး ဝမ်းနည်းပါရဲ့။

အစိုးရတွေဟာ ခင်ဗျားတို့ကို ကျွန်ုပ်လုပ်ခိုင်းပြီး လွတ်လပ်တယ်လို့ ပြောလိုက်ကြသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခု သူတို့ လုပ်တတ်တာ ရှိပါသေး တယ်။ ကျွန်စနစ်ကို နည်းနည်းပါးပါး စည်းကမ်းကလေး ဘာလေးလုပ် ပေးပြီး ခင်ဗျားတို့ရဲ့ သခင်တွေရဲ့ လောဘကို ကန့်သတ်ပေးတယ်။ ကပ္ပ လီတွေ ကိုယ်ပိုင်ကျွန်ုပ်လုပ်ခိုင်းတာဟာ အခပေးခိုင်းတာလောက် တွက်ခြေ မကိုက်တော့ ကိုယ်ပိုင်ကျွန်စနစ်ကို ဖျက်ပစ်ပြီး မင်းတို့တွေ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ အလုပ်ကိုလုပ် ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ သခင်ကိုရှာကြရော့လို့ လွတ်လပ်ရေးပေး လိုက်တယ်။ အဲဒါကို သူတို့က မဟာအဓိပတိ လွတ်လပ်ရေးအောင်ပွဲကြီး ဆိုပြီး ကြွေးကြော်ကြတယ်။ ခင်ဗျားတို့အဖို့မှာတော့ ဘာများထူးသလဲ။ ခါတိုင်း လမ်းကလွဲပြီး တခြားလမ်းသွားနိုင်တာမှ မဟုတ်ဘဲ။

ခင်ဗျားတို့က ထပ်ပြီး ဆူပူတောင်းဆိုကြတော့ နောင်ခါ ကိုယ့်တိုင်း ပြည် ကိုယ်အုပ်ချုပ်ခွင့်ပေးမယ်လို့ ပြောတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီကတိကို တစ်ခါ မလိမ့်တစ်ပတ်လုပ်၊ ခင်ဗျားတို့ကို မဲဆန္ဒပေးနိုင်ခွင့်ပေး။ ငါးနှစ် တစ်ကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်စေတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲကျတော့ သူတို့၏ ပိုက်ဆံရှိတဲ့ အလိုတော်ရိ နှစ်ယောက်ထဲက ကြိုက်ရာရွေးခိုင်းတာဘဲ။ ကိုယ် မကြိုက်တဲ့ လူကိုပယ်ပြီး ကိုယ်ကြိုက်တဲ့လူကို လွတ်လွတ်လပ် လပ် ရွေးနိုင်ပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်သူကိုပဲရွေးရွေး ခင်ဗျားတို့ရဲ့ အလုပ်ပင်

ကျော တားနတ်ကျော

ပန်းချိန်ဟာ တစ်မိနစ်မှ လျော့မသွားဘူး။ ဘာများထူးပြီး လွတ်လပ်သလဲ။ ဒီလိုသာ ဖြစ်တယ် ခင်ဗျားတို့ရဲ့ မဲဆန္ဒသာလျှင် ရွေးကောက်ပွဲကို ဆုံးဖြတ်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ခင်ဗျားဟာ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံမှာ လွတ်လပ်တဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်တယ်လို့ ခင်ဗျားကို စိတ်ချယုံကြည်အောင် သတင်းစာတွေက ရေးသေးတယ်။ အဲဒီ အတုံးအတစ်လိုက် မုသားတွေကို နှစ်နှစ်ကာကာ ယုံကြည်နေလောက်အောင် ခင်ဗျားတို့တစ်တွေကလည်း မိုက်လုံးထွားနေကြတာ အံ့ဩစရာပေပဲ။

ပြီးတော့ တစ်ခု သတိပြုစမ်းပါ။ သဘာဝအလျောက် လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် ဓမ္မတာကိစ္စတွေရဲ့ ကျွန်ခံရတာနဲ့ လူလူချင်း ကျွန်ခံရတာ မတူသေးဘူး။ လူလူချင်း ကျွန်ခံရတာက ဓမ္မတာနဲ့ ဆန့်ကျင်တယ်။ သဘာဝတရားဆိုတဲ့

သခင်မကြီးကတော့ ခိုင်းပင်ခိုင်းသော်လည်း သူ့ကျွန်တွေကို ကြင်နာညှာ
တာတတ်သေးတယ်။ ခင်ဗျားတို့ကို မစားဘဲ မသောက်ဘဲ မနေနိုင်အောင်
သဘာဝတရားက ဖန်တီးထားပေမယ့် စားရသောက်ရတာက သိပ်နှစ်သက်
စရာကောင်းလွန်းလို့ ပိုက်ဆံတတ်နိုင်တဲ့အခါများဆိုရင် ခင်ဗျားတို့၊ ကျုပ်
တို့တစ်တွေ နင်းကန်စားသောက်ပစ်လိုက်ကြတာဘဲ မဟုတ်လား။ ကျုပ်တို့
တစ်တွေ မအိပ်ဘဲနေရင် ရူးကုန်မယ်။ ဒါကြောင့် အိပ်ရမယ်။ ဒါပေမဲ့
အိပ်ရတာဟာ သိပ်စည်းစိမ်ရှိလို့ မနက်မနက်များ အိပ်ရာက ထတောင်
မထချင်ဘူး။ သားမယားအိမ်ထောင်နဲ့ မီးလင်းဖိုနားမှာ တစ်စုတစ်ဝေး
နေရတယ်ဆိုတာလည်း လူငယ်တွေအဖို့ ပျော်စရာကြီးတစ်ခု ဖြစ်နေတယ်။
ဒါကြောင့် သူတို့ရဲ့ စိတ်ကူးတွေ အကောင်အထည် ဖြစ်လာအောင် သား
မယားယူကြ အိုးအိမ်ထူထောင်ကြပြီး အဲဒီလို အသင်းတွေကို ဝင်ကြတယ်။
သည်တော့ သဘာဝက ခိုင်းစေထားတဲ့ ကိစ္စတွေကို ခင်ဗျားတို့ ကျုပ်တို့က
ကျွန်ခံရတယ်ဆိုပေမယ့် ကျွန်ခံရတယ်လို့ သဘောမထားဘဲ အဲသည်
တောင့်တမှုတွေရဲ့ လိုဘ်ဖြည့်ရတာကိုပဲ ကျေနပ်နေတာပဲ။ ဒါတွေကို ဖွဲ့
ဖွဲ့ပြီး ကဗျာတေးချင်းတွေများတောင် ရေးလိုက်ကြသေးတယ်။ သူတောင်း
စားများတောင် 'သာယာတဲ့အိမ်' ^၁ ဆိုတဲ့ သီချင်းတစ်ပုဒ်ရရင် ထမင်း
တစ်နပ်တော့ သေချာတာပဲ။

လူလူချင်း ကျွန်ခံရတာကျတော့ လူပန်းစိတ်ချုံးနှလုံး မသာဖွယ်
အတိ ဖြစ်ပေတယ်။ ဘယ်စာဆိုတော်မှ ဒီကျွန်စံနစ်ကို ကောင်းတယ်လို့
စာမဖွဲ့ကြဘူး။ ဘယ်လိုလူမျိုးဖြစ်နေနေ လူလူချင်းအပေါ်မှာ အရှင်သခင်
မလုပ်ထိုက်ဘူးလို့သာ ဆိုကြတယ်။ နှစ်ပေါင်းမကြာမီ ပေါ်လာတဲ့ ယေဟူဒီ
ပညာရှိကြီးကားလမတ်^၂ ကလည်း ဒီလို လူလူချင်း ကျွန်လုပ်လာတာတွေ

၁။ "Home, Sweet Home"   ၂။ Karl Marx,

ကို ဥပဒေနှင့် မတားမြစ်နိုင်သရွေ့ ဒီလိုမိုက်ရိုင်းစုတ်ပဲ့ ရက်စက်တဲ့ စိတ်ထား
 တွေဟာ ဘယ်တော့မှ ဆုံးခန်းတိုင်တော့မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ သူ့ရဲ့အသက်
 ရှင်သရွေ့ဘဝတာမှာ သက်သေ သာဓက အထောက်အထားများနဲ့ ကိုး
 ကားနှိုင်းယှဉ်ပြီး ဟောပြောသွားခဲ့တယ်။ ခင်ဗျားတို့လဲ မျက်စိနှင့်အမြင်ဘဲ။
 ဒီလိုလူလူချင်း တင်စီးမှုတွေကြောင့် လူတန်းစားတိုက်ပွဲလို့ ခေါ်တဲ့ ကျွန်
 နဲ့ သခင်အလုပ်သမား အသင်းအဖွဲ့တွေနဲ့ အလုပ်ရှင် အသင်းအဖွဲ့တွေ
 တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် မရပ်တမ်း ပြည်တွင်းစစ်ထိုးနေကြရတာဘဲ။
 သူတော်စင်လို့ သမုတ်ခဲ့ရတဲ့ အတင်မြောက်ခံရတဲ့ သောမတ်မိုးကလည်း
 လူတိုင်း လူတိုင်းဟာ သူတစ်ပါးအပေါ်မှာ မတင်စီးဘဲ ကိုယ့်လက်ကိုယ်
 ဉာဏ်အစွမ်းနဲ့ ကမ္ဘာရဲ့ အလုပ်ကို ဝေပုံကျလုပ်ကြပြီးတော့ ကျွန်စနစ်
 ပယ်ဖျောက်တဲ့ အခါကျမှ လူ့လောကကြီးဟာ သာယာမှုခိုင်မြဲမယ်၊ အေး
 ချမ်းစည်ပင်မယ်လို့ ဆိုခဲ့တယ်။

အရှင်သခင် အတန်းစား လူတွေက ပါလီမန် လွှတ်တော်တွေမှ
 တစ်မျိုး စာသင်ကျောင်းတွေ သတင်းစာတွေမှ တစ်ဖုံ ခင်ဗျားတို့၊ ကျုပ်တို့
 ကို ကိုယ်ကျွန်ဖြစ်တာ ကိုယ်မသိအောင် သတိမရအောင် အပြင်းအထန်
 ကြိုးစားနေကြတာဘဲ ကြည့်ပါလား။ ကျုပ်တို့တစ်တွေ ငယ်ငယ်ကလေးက
 စပြီး ကျုပ်တို့ဟာ လွတ်လပ်တဲ့ တိုင်းပြည်မှာနေတဲ့ လွတ်လပ်တဲ့လူမျိုးတွေ
 ဖြစ်ကြောင်း ရာဇဝင်မှာသင်ခဲ့ရတယ်။ ကျုပ်တို့ရဲ့ ဘိုးဆားဘီဘင်တွေက
 လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဘယ်လိုဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်ဆိုတာတွေ သင်ခဲ့ရ
 တယ်။ ဂျွန်ဘုရင်ကို မဂ္ဂနာချာဆိုတဲ့ လွတ်လပ်ရေး စာချုပ်ကြီးကို လက်
 မှတ်ထိုးခိုင်းတာတွေ၊ စပိန်သင်္ဘောတပ်ကြီးကို ဖြိုခွင်းခဲ့တာတွေ၊ ချားဘုရင်
 ကို တော်လှန်ပြီး ခေါင်းဖြတ်စီရင်ခဲ့တာတွေ၊ ဝီလီယံဘုရင်ကို အခွင့်အရေး
 ဥပဒေတွေ ထုတ်စေခဲ့တာတွေ၊ အမေရိကန် လွတ်လပ်ရေးကို ခန္တီစ မနိုင်လို့
 သည်းခံရခြင်းသည် လည်းကောင်းဆိုတဲ့ တရားလက်ကိုင်ထားပြီး အသိ

အမှတ်ပြုခဲ့တာတွေ၊ အိတ်တန်စာသင်ကျောင်း ကစားကွင်းထဲက မွေးထုတ်
 လိုက်တဲ့ လူရည်ချွန်တွေရဲ့အစွမ်းကြောင့် တရာဖေါလဂါးစစ်ပွဲတို့ ဝါတာ
 လူးစစ်ပွဲတို့ အောင်ခဲ့တာတွေ၊ ကာလမကြာသေးခင်ကဘဲ ဂျာမန်၊ ဩ
 စထရီးယန်၊ ရုရှားနှင့် အော်တိုမန် နိုင်ငံတော်ကြီးတွေ သမ္မတနိုင်ငံအဖြစ်
 မတော်တဆ ရောက်သွားကြတာကိုပါ အချောင်ဝင်အသားယူ ရောင်တော်
 ပျံ့နဲ့ ရောလွှတ်ပြီး သူတို့လုပ်လိုပဲ ဖြစ်သလိုလို ကျုပ်တို့ ခင်ဗျားတို့ရဲ့
 ခေါင်းထဲကို အသိဉာဏ်သွင်းပေးခဲ့တယ်။

ကျုပ်တို့က မလွတ်လပ်ဘူးလို့ ဆူပူ ညည်းတွားရင် ကျုပ်တို့ အသုံး
 မကျလို့ ဒုက္ခ ဖြစ်တာ၊ မဲဆန္ဒပေးခွင့် ရှိသားပဲလို့ အပြောခံရတယ်။
 ကျုပ်တို့က တစ်ခါ “မဲဆန္ဒပေးခွင့် ဘာအသုံးကျလို့လဲလို့ ပြောရင်လည်း
 စက်ရုံဥပဒေတွေ အခကြေးဘုတ်အဖွဲ့တွေ အခမဲ့ ပညာသင်ရတာတွေ
 လူဆင်းရဲ ထောက်ပံ့ကြေးတွေ၊ (နယူးဒီး စီမံကိန်းတွေ) ရှိသားပဲ။ ဒါတွေ
 ထက်ပိုပြီး ဘာများလို့ချင်သေးသလဲ။ ပိုက်ဆံချမ်းသာတဲ့ လူတွေကို
 သူတို့ရဲ့ဝင်ငွေထဲက လေးပုံတစ်ပုံ သုံးပုံတစ်ပုံ တစ်ခါတလေ တစ်ဝက်
 တောင်မက အခွန်ကောက်တယ်လို့ ကျုပ်တို့ သတိပြုဖို့ ထပ်များ ပြောလိုက်
 သေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆင်းရဲတဲ့လူတွေမှာ တကယ် လွတ်လပ်တဲ့ လူအဖြစ်နဲ့
 လုပ်သင့်တာထက် နှစ်ဆပိုပြီး နေ့တိုင်း အလုပ်လုပ်ရတာတွေ နေ့စား
 ပိုက်ဆံထဲက အခွန်အတုတ်တွေ အနှုတ်ခံရတာတော့ ထည့်မပြောကြဘူး။

အခုလို မာယာဆောင် လှည့်စားထားတာတွေကို ထင်ရှားတဲ့ စာရေး
 ဆရာကြီးတွေက ကန့်ကွက်ရေးသားခဲ့ကြတယ်။ သက္ကရာဇ်ဆယ့်ရှစ်ရာစု
 နှစ်မှာ ဗေဒတိုင်းယား၊ ရူးဆိုး၊ တွမ်ပိန်း၊ ဆယ့်ကိုးရာစုနှစ်မှာ ကော့ဗက်၊
 ရှယ်လီ၊ ကားလမတ်၊ လာဆေး၊ နှစ်ဆယ်ရာစု နှစ်မှာ လီနင်၊ ထရော့စကီ
 တို့က ကန့်ကွက် ရေးသားကြတဲ့အခါမှာ ကျုပ်တို့ ခင်ဗျားတို့ကို ဒီလူတွေ
 ဟာ ဘုရားတရားမရှိတဲ့ လူတွေ လူသတ်သမားတွေ လူမိုက်တွေ ပေါက်

လွတ်ပဲစား ရာဂုမ္ဘတ္တကတွေလို ပြောပြီး သူတို့စာအုပ်တွေ လူအများဖတ်ဖို့ ရာ ရောင်းတာဝယ်တာကိုတောင် ရာဝေတ်မှုဆိုပြီး တားမြစ်ခဲ့ကြတယ်။ ဒီလူတွေရဲ့ တပည့်တွေက တော်လှန်သူပုန်ထတဲ့အခါမှာ အင်္ဂလန်က သူတို့ကို တစ်ခါထဲ စစ်ကြေညာတာပဲ။ ပြီးတော့ တခြားနိုင်ငံတွေကို ဒီသူပုန်တွေ နှိမ်နင်းပြီး ကျွန်စနစ်ကို ပြန်လည်ထူထောင်ဖို့ ငွေချေးပြီး လုပ်ခိုင်းတာဘဲ။ ဒီလို စုပေါင်းလုပ်ကြလို့ ဝါတာလူးစစ်ပွဲလို ပွဲမျိုး အနိုင် ရလိုက်ရင် အင်္ဂလန်ပြည်ရဲ့ လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲတစ်ခု အောင်ပြန်ပြီလို့ ကြော်ငြာလိုက်ပြန်တာဘဲ။ လော့ဗိုင်ရွန်လိုလူက ဝမ်းမသာပေမဲ့ ဗြိတိသျှ လက်လုပ်လက်စား ကျေးကျွန်တွေက အားရဝမ်းသာ ကောင်းချီးဩဘာ ပေးကြပြန်တာဘဲ။

၁၉၂၂ ခုနှစ် ရုရှားပြည်မှာလို သူပုန်တွေဘက်က နိုင်သွားတော့ တိုက်ခိုက်မှုတွေဖြင့် ရပ်စဲသွားပါရဲ့ တစ်ဖက်ကနေပြီး သူပုန် အစိုးရကို ဆဲလိုက်။ မဟုတ်တရုတ်တွေ စွပ်စွဲလိုက်။ မုသာဝါဒအမျိုးမျိုးနဲ့ ခြေထိုး လိုက် လုပ်လိုက်ကြတာဖြင့် မနားတမ်းပါဘဲ။ သူပုန်အစိုးရလဲ ပထမတန်း စား လက်နက်နိုင်ငံဖြစ်လာရော ခင်ဗျားတို့ ကျုပ်တို့ ခေါင်းဆောင် နိုင်ငံခြား ရေးပါရဂူကြီးတွေဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းများစွာက သူတို့ ပါးစပ်ကဘဲ အင်မတန်ရွံ့စရာကောင်းသလေး ဘာလေးနဲ့ နှာခေါင်းရှုံ့ဆဲလား ဆိုလား လုပ်ခဲ့တဲ့ သူပုန်ခေါင်းဆောင်တွေကို တမာလို ခါးရာက ပျားလိုချိုတဲ့ပြီး ချစ်ကြည်ရေး ထမင်းလက်ဆုံစားဖို့ ဖိတ်မန္တကပြုတာနဲ့ မျက်နှာချိုသွေး တာနဲ့ တစ်ခါတည်း ရွှေလည်ချင်းယှက် မိတ်ဆွေဖွဲ့ရပြန်တာကိုး။

အဲသည်လို လျှာအရိုး မရှိတိုင်း မုသား ရေလဲသုံးပြီး လှိမ့်နေတာကို အောက်တန်းစား ကျွန်တွေသာ ခံရတာ မဟုတ်သေးဘူး။ အထက်တန်း စား လူတွေက ဒီမုသာဝါဒတွေကို သာပြီးယုံသေးတယ်။ ယုံပါသော်ကော ဗျာ။ သူတို့မှာ ငယ်စဉ်ကတည်းက လူကုံထံတွေရဲ့ သားသမီးများမှ နေနိုင်

တဲ့ အထက်တန်းကျောင်းမှာ နေပြီးတော့ တက္ကသိုလ်ကိုရောက်၊ တက္ကသိုလ် ပညာတွေ သင်ရတော့ ခုတင်က ကျုပ်ပြောခဲ့တဲ့ မူမမှန်တဲ့ ရာဇဝင် အူပေါက် တွေ၊ အမြင်မှားတဲ့ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ပညာတွေ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီး၊ အတန်းအစားခွဲခြားတဲ့ အတတ်တွေဟာ သူတို့ရဲ့ ရိုးတွင်း ခြင်ဆီအထိ စွဲလမ်းလာကြတယ်။ ဒီအတတ်ပညာတွေကို အကောင်းထင် ပြီး အထက်တန်းစား လူကုံထံတွေက အလုပ်သမား ဆင်းရဲသားတွေထက် ပစ်ယုံလိုက်ကြတာပေါ့။ မယုံဘဲ နေပါ့မလား။ သူတို့တတွေဟာ အထက် တန်း လူကုံထံတွေ အလုပ်သမား လူတန်းစားတွေက သူတို့လို ဘုန်း ကံရှင်တွေကို ဖိနှိပ်တိုက်ပေးဖို့ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ပြုစုဖို့ရာ ဖြစ်လာတယ်လို့ တက္ကသိုလ်ပညာတွေ ဘာတွေက သူတို့ကို သင်ပေးလိုက်တာကိုး။

ဒီလိုဝါဒမျိုးကို အထက်တန်းစား လူကုံထံတွေက နှစ်နှစ်ကာကာ ကြီး ယုံကြည်ကြပြီး သူတို့ လူတန်းစားကို အခုလို ထိုက်တန်တဲ့အလျောက် သက်သောင့်သက်သာဖြစ်အောင် လုပ်ပေးတဲ့စံနစ်ဟာဖြင့် လောကမှာ အကောင်းဆုံးဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီစနစ်ကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဘယ်ရန်သူမှ မဖြိုခွင်းနိုင်အောင် စောင့်ရှောက်ကာကွယ်ရမယ်။ အဲဒီလို စောင့်ရှောက် ကာကွယ်တဲ့နေရာမှာ သူတို့ရဲ့ အသက်သွေးခဲကို ရက်ရက်ရောရော စွန့်စား ဖူးခဲ့သလောက် ခင်ဗျားတို့ရဲ့ အသက်သွေးခဲကိုလည်း ရက်ရက်စက်စက် သုံးထိုက်တယ်လို့ သူတို့ယုံကြည်တာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ မလောက်မင လစာနှင့် အညှဉ်းဆဲခံပြီး နင်းပြားဖြစ်နေတဲ့ လူတွေ၊ အလုပ်လက်မဲ့ဘဝနဲ့ မသထာ ရေစာကျွေးနေတဲ့ မသေထမင်းစားနေရတဲ့ လူတွေကတော့ အဲဒီလူကုံထံ တွေ ယုံကြည်သလို ဘယ်ယုံကြည်နိုင်ပါ့မလဲဗျာ။ နေ့စဉ်နှင့် အမျှ တွေ့နေ ရတဲ့အဖြစ်က ဒီစနစ်ကို ဆန့်ကျင်ဖို့ချည်း ဖြစ်နေတာကိုး။ အခုလို ကျုပ်တို့ တစ်တွေ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ ခေတ်ဆိုး ခေတ်ကြပ်မျိုးမှာ နင်းပြားလူထုဟာ သူတို့ရဲ့ဒုက္ခတွေကို မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်လာတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို စိတ်တွေ

ဟာ တစ်ခါတစ်ရံ အပြင်းအထန် ပေါက်ကွဲပြီး ရှိရှိသမျှတွေကို ဖရိုဖရဲ ပျက်စီးသွားအောင် လျှောက်ရမ်းတတ်ကြတယ်။ အဲဒီအခါမျိုး ဘာဖြစ် သလဲ။ နပိုလီယံတို့လို မင်းဧကရာဇ်လုပ်ချင်တဲ့ ပါရမီရှင်တစ်ဦးကောင်းဖို့ လုပ်ပေးရသလို ဖြစ်ပါလေရော။ နပိုလီယံလို လူမျိုးက အခါအခွင့်ယူပြီး သူ့ရဲစွမ်းသတ္တိနဲ့ ဉာဏ်ကို အစွမ်းကုန်သုံးပြီး ကြိုးစားလိုက်တော့ ကစဉ့် ကလျား ဖြစ်နေတာ ငြိမ်ဝပ်သွားပြန်တာပေါ့။ အဲဒီလို စိုင်ကော်လို့ ခြံပေါ် ရောက်သွားတဲ့ ဘုရင်ဧကရာဇ်ကို ကောင်းချီးနုမော် သုံးကြိမ်ခေါ်တဲ့ ကျေး တော်မျိုး ကျွန်တော်မျိုးများမှာ ဘာများ အကျိုးထူးသွားသလဲ။ ကြည့်စမ်း ပါဦး။ သူတို့လဲပဲ အမေရိကန် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတွေရဲ့ မဲဆန္ဒခဲပြားထဲမှာ ကိုယ့်လွတ်လပ်မှုကို မြှုပ်နှံပစ်လိုက်ကြသလိုပါပဲ မထူးတော့ပါဘူး။

အခု ကျုပ်ပြောလာခဲ့တဲ့ဟာတွေဟာ လယ်ပြင်မှာ ဆင်သွားသလို ထင်ရှားတဲ့ အဟုတ်အမှန်ဖြစ်တဲ့ သမိုင်းဝင် မှတ်တမ်းတင် အချက်အလက် တွေချည်းဘဲ။ အပိုဆို တစ်ခွန်းမှ မပါဘူး။ ပြီးတော့လဲ ဒါတွေကို ကျုပ် ကောင်းတယ်၊ ဆိုးတယ်ဆိုတာ ဘာမှ မပြောလိုဘူး။ ဒီလိုအကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်ပေးလိုက်ရင် အငြင်းပွားစရာတွေ ဖြစ်လာမယ်။ ကျုပ်က ရေဒီယို ကနေ အသံလွှင့်နေတာဆိုတော့ အငြင်းပွားမဲ့စကားကို ခင်ဗျားတို့ ပြန်ပြော နိုင်မှာ မဟုတ်တာနဲ့ တစ်ဖက်သတ်အနိုင်ယူပြီး ပြောရင် ဘယ်တရားမလဲ။ ဒါကြောင့် ရေဒီယိုထဲကနေပြီး အငြင်းပွားမဲ့ စကားတော့ မပြောပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားတို့ဘာသာ သွားပြီး အကောင်းအဆိုး ဆုံးဖြတ်မပစ်လိုက် ကြနဲ့ဦး။ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ ခင်ဗျားတို့မှာ ဆုံးဖြတ်ဖို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် ရှိပါဦးမှ။ သို့မဟုတ်ရင် ခုတ်ရာတခြား ရှာရာတလွဲ ဖြစ်နေဦးမယ်။ ပြီး တော့ တစ်ခုလည်း သတိထားကြဦး။ ကျွန်လို့ အခေါ်ခံရတာကို ဘယ်သူမှ မကြိုက်ဘူးလို့သာ ဆိုတယ်။ ကျွန်ဘဝဟာ မကောင်းဘူးလို့ ဆိုတာ မဟုတ်ဘူး။

အရစ္စတိုတယ် တို့လို နိုင်ငံရေးပါရဂူ ပညာရှိကြီးတွေက ဘယ်လို ယူဆခဲ့သလဲဆိုတာ ကြည့်လိုက်ပါဦး။ လူထုကို အုပ်ချုပ်တဲ့ လူတွေဟာ ဝတ်ကောင်း စားလှ ရာထူးတံဆိပ် အမှတ်အသားတွေ။ ယူနီဖောင်းတွေ ဝတ်ရုံကြီးတွေနဲ့ ကျကျနန ဝတ်စားဆင်ယင်ရမယ်တဲ့။ စကားပြောတဲ့ လေယူလေသိမ်းကလဲ သူများနဲ့မတူ ထူးခြားရမယ်တဲ့။ ခရီးသွားရင် ပထမ တန်းကမှ စီးရမယ်၊ အကောင်းဆုံး မော်တော်ကားမျိုး အကောင်းဆုံးမြင်း ကိုမှ စီးရမယ်။ ကိုယ့်ဖိနပ် ကိုယ်တိုက်တာကအစ ဘာကိုမှ ကိုယ့်ဖာသာ မလုပ်ဘဲ ခေါင်းလောင်းကလေး တီးခေါ်ပြီး လူသာမန်တွေကို စေခိုင်းရ မယ်တဲ့။ အဲဒီလို သူများ မျက်တောင်မွှေးပေါ်မှာ စကြိုလျှောက်နိုင်မှ အုပ်ချုပ် ရေးတွေ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးတွေကို လုပ်လို့ ဖြစ်နိုင်မယ်တဲ့။ အဲဒါ အဓိပ္ပာယ် ကတော့ ဘာမှမဟုတ်ဘူး။ လူသာမန်တွေပေါ်မှာ သူတို့ကို သူတို့ မိုးကျ ရွှေကိုယ်တွေလုပ်ပြီး ပလွှားတင်စီးနေနိုင်ဖို့အတွက် သက်သက်ချမ်းသာ အောင် ဖန်တီးပေးတာပါပဲ။ အတိုပြောရရင်ဖြင့် လူထုကို ပြောစကား တစ်သေမတိမ်း လိုက်နာတဲ့ အလုပ်သမားတွေ ဖြစ်အောင် ဥပဒေရိုသေတဲ့ တိုင်းသူပြည်သားတွေဖြစ်အောင် မပြုလုပ်မီ လူထုကို အသိဉာဏ်ခေါင်းပါး ပြီး လူရည်ချွန်လူစွမ်းကောင်းကို ကိုးကွယ်အားထားအောင် လုပ်ထားရမယ် လို့ ဆိုလိုတာပဲ။

အဲဒါမှန်ကြောင်း သက်သေပြဦးမယ်။ မဲဆန္ဒရှင်ဆယ်ဦးအနက် ကိုးဦးဟာ အလုပ်သမားလူတန်းစားတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ လူ တန်းစားထဲက လူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကို မဲဆန္ဒပေးပြီး ကိုယ်စားလှယ် တင်မြှောက်လိုတော့ သူတို့ရဲ့ မဲကို မရဘူး၊ မိန်းမတွေ ကြည့်စမ်းပါလား၊ မဲပေးခွင့် မရခင်တုန်းကဖြင့် ဆူပူတောင်းဆို လိုက်ကြတာ။ အခွင့်အရေးလဲ ရပါရော ပထမဦးဆုံး သူတို့ အခွင့်အရေးဘယ်လို အသုံးချလိုက်တယ်ဆို တာ ကြည့်စမ်းပါဦး။ အနှစ်နှစ်အလလက အလုပ်သမား လူတန်းစား

လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဦးဆွေးဆံမြေ့ အမှုထမ်းလာခဲ့တဲ့ မိန်းမအမတ်
 လောင်းတွေကို မိန်းမချင်း မဲဆန္ဒနဲ့ အပြုတ်တိုက်ချ လိုက်ကြတယ်။ ပါလီ
 မန်ကို မိန်းမအမတ်တစ်ယောက် ရွေးကောက် တင်မြှောက် လိုက်ကြတယ်။
 ဘယ်သူ့ကိုလဲဆိုတော့ မှူးမတ်မျိုးထဲက ငွေကြေးရတတ်တဲ့ မိန်းမချော
 မိန်းမလှကြီး တစ်ဦးဘဲ။

အဲသည်တော့ ဒါတွေဟာ သူလဲလေ လောကီသားပေမို့ ဆိုတဲ့
 လူရဲ့ စိတ်သဘာဝဘဲလို့ ဆိုကြတယ်။ လူ့စိတ်သဘာဝကိုလဲ ပြောင်းလို့
 မဖြစ်နိုင်ဘူးတဲ့။ ဒါနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် အယူအဆက လူ့စိတ်သဘာဝဟာ
 ငယ်ရွယ် နုနယ်စဉ်အခါမှာ လက်ဆုပ်လက်ကိုင် မိလိုက်ရင် ပြောင်းရတာ
 အလွယ်ဆုံးဖြစ်တယ်တဲ့။ အလုပ်သမား လူတန်းစားကအစ အထက်တန်း
 စားတွေ အထိ ပုခက်တွင်း အရွယ်ကစပြီး လူရဲ့ သင်ကြားမှုနဲ့ ဝါဒဖြန့်
 ပြုပြင်မှုကြောင့် လူအမျိုးမျိုး ဖြစ်လာရတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဒါကြောင့်လဲ
 စိတ်ဓာတ်ရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် စိတ်ဓာတ်မျိုးရအောင် ဆန့်ကျင်ဘက် ဝါဒ
 ဖြန့်မှုတွေ ပညာသင်ကြားမှုတွေနဲ့ တန်ပြန်လုပ်ရင် ဘာမဖြစ်နိုင်စရာ
 ရှိသလဲလို့ စောဒကတက်ကြပြန်တယ်။ အဲဒါတွေတော့ ခင်ဗျားတို့ဖာသာ
 ခင်ဗျားတို့ဘဲ စိတ်ထဲမှာ အပြန်အလှန် စဉ်းစားကြည့်ကြတော့လေ။ ကျုပ်
 ကတော့ ဘယ်ဘက်က မှန်တယ်လို့ ဝင်မပြောလိုဘူး။ ဒါတွေရဲ့ အောက်
 ဆုံး အခြေအမြစ်ဖြစ်တဲ့ လက်တွေ့ပြဿနာကတော့ တစ်တိုင်းပြည်လုံးရဲ့
 ဝင်ငွေကို အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် နေ့စဉ် ဘယ်လိုဝေငှပေးမလဲဆိုတဲ့
 အချက်ဘဲ။

ဥပမာ မြေကြီးကို စက်ကိရိယာတွေနဲ့ ထွန်၊ မြေဩဇာကောင်းတဲ့
 ဆေးတွေနဲ့ ပြုပြင်ပြီး စိုက်ပျိုးလိုက်ရင် နောက်ပြီး စက်မှု၊ လက်မှုဘက်က
 ဆိုရင် အစွမ်းကုန် ဓာတ်အားနှင့် လုပ်ကြရင် ကုန်ပစ္စည်းတွေဟာ အလွန်
 ပေါများပြီး လက်လုပ်လက်စား သမားတွေရော အထက်လူကြီးတွေရော

အားလုံးမကျန် ညီတူညီမျှ ဝေငှယူနိုင်ပေလိမ့်မယ်။ ယခုခေတ် လျှပ်စစ်
 ဓာတ်အားနှင့် လုပ်ကိုင်တဲ့ စက်ရုံကြီးတွေကြောင့် မိန်းမလေးတစ်ယောက်
 အလုပ်လုပ်တာဟာ ရှေးခေတ် အင်း ဘုရင်မ လက်ထက်က ယောက်ျားရင့်
 မကြီး တစ်ထောင်လောက် လုပ်တာနှင့် ညီမျှအောင် ပြီးစီးနိုင်တယ်။ ကုန်
 တွေ ဘယ်လောက်များများ ထွက်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ပုံဒဏ္ဍာရီတွေ လျှာထက်
 တံတွေး မတင်ပြောတာ ကြားမိကြပေလိမ့်မယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလိုထွက်တဲ့
 ပစ္စည်းတွေထဲမှာ ဝတ်လို့လည်းမရ စားလို့လည်းမဖြစ်တဲ့ အပ်တို့ မီးခြစ်တို့
 ကလောင်တံတို့ကလည်း အများကြီးပါတယ်ဆိုတာကိုလည်း မမေ့သင့်ပေ
 ဘူးဗျ။

ကလေးလေးတွေကဖြင့် အပ်တွေ မီးခြစ်တွေကို ငမ်းငမ်းတက်
 စားတတ်ကြပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ ဒီအစာတွေက အားဖြစ်တဲ့ အစာ မဟုတ်ဘူး။
 အခုအခါမှာ ကျုပ်တို့တစ်တွေဟာ နိုက်ထရိုဂျင် ဓာတ်တွေ ယူပြီး မြေဩဇာ
 ကောင်းအောင်လုပ်။ ဒီတော့ မြက်တွေ ပိုကောင်းလာ။ ဒီတော့ နွားတို့
 နွားနို့တို့ ထောပတ်တို့ ကြက်ဥတို့တွေကလဲ ပိုပြီးထွက်၊ ပိုပြီး အရသာ
 ရှိလာနိုင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ လောကဓာတ်ဆရာတွေက လောကဓာတ်ကြီးနဲ့
 သဘာဝ အဆီအနှစ်တွေ နင်းထုတ်ရင် သဘာဝကြီးက ခံနေချင်မှ နေမှာ။
 တစ်နည်းနည်းနှင့် ဟန့်တားနိုင်တဲ့ တန်ခိုးတွေ သူ့မှာ ရှိဦးမှာဘဲ။

ဒီတော့ လိုရင်းကို ပြန်ပြီး ပြောကြစို့။ ထင်သလိုလုပ်နိုင်တယ်။
 ထင်သလို နေနိုင်တယ်ဆိုတာ လွတ်လပ်ရေးဘဲလို့ ခင်ဗျားတို့ စိတ်ကူး
 ထားတာတွေကို ဖျက်ပစ်လိုက်ကြပေတော့။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ တစ်နေ့
 မှာ ဆယ့်နှစ်နာရီလောက်က သဘာဝ တရားက ခိုင်းစေတာကို လုပ်နေရ
 ဦးမှာ။ မလုပ်ရင်လဲ သေလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ အလုပ်လုပ်ဖို့ ဆယ့်နှစ်နာရီ
 ကျန်တော့တယ်။ ခင်ဗျားတို့ ကိုယ့်ဝမ်းစာကို ကိုယ်ရှာစားရင်စား။ လုပ်ကိုင်
 ကျွေးမွေးသူ ရှိရင်ရှိ။ သို့မဟုတ်ရင် သေလိမ့်မယ်။ ပြီးတော့ ယဉ်ကျေးတဲ့

တိုင်းပြည်မှာ နေကြရင် ခင်ဗျားတို့ရဲ့ လွတ်လပ်မှုကို ဥပဒေက ချုပ်ချယ် ထားဦးမယ်။ ဒါကိုလုပ်၊ ဒါကို မလုပ်နဲ့။ အခွန်အခတွေ ပေးဖို့တွေ ဘာတွေ ကို ပုလိပ်က ခင်ဗျားတို့တစ်တွေ မပျက်ကွက် မလစ်ဟင်းအောင်လိုက်ပြီး နှိုးဆော်လိမ့်မယ်။ ခင်ဗျားတို့ ဥပဒေတွေကို မလိုက်နာရင် ဥပဒေအရ ထောင်ချနိုင်တယ်။ သေဒဏ်တောင် ပေးနိုင်သေးတယ်။ သို့သော် ဒီဥပဒေ တွေဟာ တရားနည်းလမ်းကျပြီး မျက်နှာမလိုက်ဘူးဆိုရင် ခင်ဗျားတို့ ကျုပ်တို့ဘာမှ ကန့်ကွက်စရာ မလိုဘူး။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ခင်ဗျားတို့ကို သူများတကာက မရိုက်ပုတ်မညှဉ်းဆဲနိုင်အောင် ဓားပြအတိုက်မခံရအောင် ရပ်ရွာ ကသောင်းကနင်း မဖြစ်အောင် ကာကွယ်ပေးတဲ့အတွက် ခင်ဗျား တို့ဟာ ပိုပြီး လွတ်လပ်သေးတယ်။

ဒါပေမဲ့ ခုအခါ လူလူချင်း ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှုစနစ်က နိုင်ငံဥပ ဒေတွေထက် ပိုပြီး တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ချုပ်ချယ်ထားသေးတယ်။ ဥပမာ ခင်ဗျားနဲ့ ခင်ဗျားငှားနေတဲ့ အိမ်ရှင် ခင်ဗျားရဲ့ အလုပ်ရှင် စတဲ့လူတွေ ရှိသေးတယ်။ ခင်ဗျားရဲ့ အိမ်ရှင်က ခင်ဗျားကိုးကွယ်တဲ့ဘာသာကို မကြိုက် တာနဲ့ အိမ်ကို မငှားဘဲ နေနိုင်တယ်။ သူသဘောကျတဲ့လူကို မဟုတ်ဘဲ တခြားသူကို ခင်ဗျားသွားပြီး မဲဆန္ဒပေးရင် သူမကြိုက်တဲ့ ဈေးဆိုင်ဖွင့် ရင် အရိုးကုပညာလိုက်စားရင် အိမ်မငှားဘဲ နေနိုင်တယ်။ ခင်ဗျားရဲ့ အလုပ် ရှင်ကဆိုရင် ခင်ဗျားရဲ့ အဝတ်အစား အသွေးအရောင်ပုံစံတွေကို ဘယ်လို ဝတ်ရမယ်။ အချိန်ဘယ်လောက် အလုပ်လုပ်ရမယ်လို့ ဩဇာ ပေးနိုင် တယ်။ ခင်ဗျားကို ခိုကိုးရာမဲ့ အလုပ်လက်မဲ့ တပ်မတော်ကြီးထဲကို ရောက် သွားအောင် အချိန်မရွေး အလုပ်က ထုတ်ပစ်နိုင်တဲ့ အာဏာရှိတယ်။ ကုန်ကုန်ပြောရရင် အလုပ်ရှင်ဟာ ခင်ဗျားရဲ့ အပေါ်မှာ နိုင်ငံရေး အာဏာ ရှင်ထက်တောင်မှ ဩဇာရှိတယ်။

အဲဒီတော့ ခင်ဗျား လုပ်နိုင်တဲ့နည်းက အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်း

တွေအားစုပြီး သပိတ်မှောက်တဲ့ နည်းပဲ။ အဲဒီနည်းကလည်း ရှေးတုန်းက အရှေ့နိုင်ငံတွေမှာ တစ်ဖက်ရန်သူရဲ့ အိမ်တံခါးဝသွားပြီး အစာရေစာ ငတ်ခံတဲ့နည်းပဲ။ ဒါပေမဲ့ ခုအခါမှာ အလုပ်ရှင်ရဲ့ အိမ်တံခါးဝမှာ သွား ထိုင်ပြီးအငတ်ခံဖို့ ပုလိပ်က အခွင့်ပေးမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ ကိုယ့်အိမ် တံခါးဝမှာ ကိုယ်ထိုင်ပြီး အငတ်ခံဖို့ပဲ ရှိတယ်။ ဒါတောင်ကိုယ့်မှာ ထိုင် စရာအိမ်ရှိပါဦးမှ.....။ သပိတ်မှောက်တဲ့ နည်းထဲမှာ အလွန်အကျွံ ဆုံးဖြတ် တဲ့ ပြည်လုံးကျွတ်သပိတ်မှောက်နည်းဟာ လူတို့ရဲ့ အဓိပတိ မဟာအမှား တော်ပုံကြီးပဲ။ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ တကယ်သာ ပြည်လုံးကျွတ်သပိတ် တစ်ခါတည်း မှောက်ပစ်လိုက်ရင် ရက်သတ္တပတ်အတွင်းမှာ ကမ္ဘာလူဦးရေ အားလုံး ပျက်စီးပြုန်းတီးသွားနိုင်တယ်။ အရင်ဆုံးပျက်စီးကြမှာက အလုပ် သမားတွေပဲ။ ပြည်လုံးကျွတ် သပိတ်ဆိုတာ အလုပ်သမားစည်းရုံးရေး ဝါဒကြီး ဖောက်ပြန်သွားခြင်းပဲ။ မူမှန်တဲ့ အလုပ်သမား သမဂ္ဂဝါဒအတိုင်း ဆိုရင် တစ်ခါသပိတ်မှောက်မှ သပိတ်တစ်လုံးပဲ မှောက်စေရမယ်။ ဒီသပိတ် ကို ထောက်ခံတဲ့ သဘောနဲ့ အခြားအလုပ်သမားက အလုပ်ပိုလုပ်ရမယ်။

ကဲ.... ဒါဖြင့် ဒီကိစ္စကို တွက်ရေး ချကြည့်ကြဦးစို့။ တကယ်လို့ ခင်ဗျားတို့ တစ်နေ့ဆယ့်နှစ်နာရီ အလုပ်လုပ်ရမယ်ဆိုရင် လွတ်လပ်မှု မရှိတော့ဘူး။ တကယ်လို့ တစ်နေ့ ရှစ်နာရီ အလုပ်လုပ်ရင် ကျန်တဲ့ လေးနာရီကို ခင်ဗျား လုပ်ချင်တာ လုပ်နိုင်ပြီ။ လုပ်ချင်တာ လုပ်ဆိုတာက တိုင်းပြည်ရဲ့ ဥပဒေနဲ့လည်း မဆန့်ကျင်၊ ကိုယ့်ဝင်ငွေ အခြေအနေ အလျောက် တတ်နိုင်ရင် တတ်နိုင်သလို စာအုပ်ကောင်းတစ်အုပ်ကိုပဲ ဝယ် ဖတ်မလား။ ရုပ်ရှင်ကိုပဲ ကြည့်ဦးမလား။ နေ့တစ်ဝက်အားလို့ ဘောလုံး ပွဲပဲ ကြည့်မလား။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်စိတ်ကူးရသလို အချိန်ဖြုန်း နိုင်ကြတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်လုပ်ချင်သလို လုပ်မဖြစ်အောင် သဘာဝ တရားက ဝင်ရှုပ်တတ်သေးတယ်။ ခင်ဗျားရဲ့ အလုပ်ဟာ ခြေကုန်လက်

ပန်းကျစေတဲ့ အလုပ်မျိုးဆိုရင် အလုပ်ကဆင်းလို့ အိမ်မှာ လေးနာရီလုံးလုံး ပညာတိုးအောင်ဆိုပြီး ကျုပ်ရေးတဲ့ စာအုပ်တစ်အုပ် ဖတ်မယ်ဆိုပါတော့။ ခင်ဗျားဟာ မိနစ်ဝက်အတွင်း အိပ်ပျော်သွားလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ ခင်ဗျားမှာ အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ပြီး မှောင်ကျမြဲ ကျနေတော့မှာပေါ့။

ခင်ဗျားတို့ ကျုပ်တို့ထဲက ဆယ်ယောက်ရှိရင် ကိုးယောက်ဟာ လွတ်လပ်မှုကို အခုရတာထက်ပိုပြီး လိုချင်ကြတယ်လို့ ကျုပ် ယူဆတယ်။ မလိုချင်ရင် လွတ်လပ်မှုနှင့် ပတ်သက်တဲ့ အသံလွှင့် မိန့်ခွန်းတွေဘာတွေ နားထောင်နေကြမယ် မဟုတ်ပေဘူး။ ကျုပ်တို့တစ်တွေဟာ ခုလက်ရှိ အခြေအနေနဲ့ ရောင့်ရဲပြီး မဲဆန္ဒပေးလိုက်၊ ထောက်ပံ့ကြေးကလေး ယူ လိုက်နဲ့ ကျေနပ်နေကြလို့ရှိရင် ရှိတ်စပီးယား ပြဇာတ်ထဲက အိုင်ဂို ပြောသ လို “အိတ်ထဲ ပိုက်ဆံသာ ထည့်လိုက်ကြ” လို့သာ ပြောဖို့ကောင်းတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ ခင်ဗျားတို့ ကျုပ်တို့မှာ လခထုတ်တဲ့နေ့မှာတောင် အိတ်ထဲထည့် စရာ ပိုက်ဆံကလည်း များများစားစားရှိတာမဟုတ်။ အဲသည်အထိ ကျန်တဲ့ နေ့တွေမှာဆိုတာ ကုန်စရာ ကျစရာ ထွက်ပေါက်ချည်း ဖြစ်နေတော့။ အိတ်ထဲ ပိုက်ဆံသာ ထည့်လိုက်ကြဆိုတဲ့ အကြံဉာဏ်ကို တကယ်လက် တွေ့ မလုပ်ဖြစ်ပြန်ဘူး။

ကျုပ်တို့ လိုချင်တာတွေ ရချင်ရင် နိုင်ငံရေးဝါဒတွေ ပြောင်းပစ်ရလိမ့် မယ်။ သည်အတောအတွင်းမှာ လွတ်လပ်မှုအကြောင်းကို လေလုံးတွေ ထွားမနေကြနဲ့။ အင်္ဂလန်ပြည်က လူတွေဟာ လွတ်လပ်မှုဆိုတာ ဘာမှန်း သိတာမဟုတ်ဘူး။ ဘယ်သိမလဲ။ တစ်ခါမှ လွတ်လပ်မှုဆိုတာ ရဖူးတာမှ မဟုတ်ဘဲကိုး လွတ်လပ်မှုကို ရှေးအင်္ဂလိပ်အခေါ်အဝေါ်နှင့် အားလပ်မှုလို့ အမြဲခေါ်ကြစမ်းပါ။ ရိုးရိုးဖြောင့်ဖြောင့် အလုပ်လုပ်ကိုင်ခြင်း အားဖြင့် အားလပ်ခွင့်ကို ရရမယ်။ အဲဒီအားလပ်ခွင့်ကို သုံးနိုင်ဖို့ ငွေတွေ ပိုရ ရမယ်လို့ ကြွေးကြော်ကြပါ။ “စိုးမိုးလော့ ဗြိတိသျှမိခင်” ဆိုတဲ့ သီချင်းကို

တကယ်လွတ်လပ်မှုလည်း မရဘဲနဲ့ မဆိုဘဲရပ်ထားလိုက်ကြပါစို့။ အဲသည် လို အခြေအနေ မရောက်မချင်း လွတ်လပ်မှုအကြောင်း လွတ်လပ်ရေးကို ဘယ်လို မြတ်နိုးတဲ့အကြောင်းတွေ လေဖောဖောနဲ့ ပြောလာတဲ့ ပါလီမန် အမတ်လောင်းတွေကို မဲမပေးဘဲထားကြပါစို့။ အဲဒီ အမတ်လောင်းတွေ ဟာ ဘယ်ပါတီက ဘာဝါဒသမားတွေပဲ ဖြစ်နေနေ စင်စစ်မှာတော့ ကျုပ်တို့ ရဲ့ ချွေးနည်းစာကို အမြဲခေါင်းပုံဖြတ်ပြီး စားနေကြတဲ့ ပုလိပ် အရေးမယူ နိုင်တဲ့ မျက်နှာကြီး သူခိုးစားပြတွေပဲ။

ကဲဒါဖြင့် ခင်ဗျားတို့ ကျုပ်တို့ အခုအခါတိုင်း ရနေကျထက်ပိုပြီး အားလပ်ချိန်တွေ ငွေတွေရပါပြီတဲ့ ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ။ ကျုပ်တော့ ငယ် ငယ်တုန်းက သင်ခဲ့ရဖူးတယ်။ အားနေတဲ့ လက်ကို မသမာနတ်ဆိုး ဝင်စီး တတ်သတဲ့။ ဟုတ်မှာပဲ။ ရုတ်တရက် ထိပေါက်၊ အမွေရလို့ ပိုက်ဆံ ချမ်းသာသွားကြတဲ့လူတွေဟာ တချို့များ အရက်တွေ ဆေးလိပ်တွေ နင်း သောက် အလွန်အကျွံ လုပ်ကြလို့ စိတ်ဆင်းရဲ ကျန်းမာရေးပျက် နောက် ဆုံးအသက်တောင် သေသည်အထိပဲ။

တကတည်း နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ရှန်ပိန်တို့ စီးကရက်တို့ မသောက်ဘဲ ကြွက်သတ်ဆေးတွေကို စားမျိုကြတဲ့ အတိုင်းပဲ။ တချို့များ အရက်တွေ ဆေးလိပ်တွေ နင်းသောက်နဲ့။ ဒါကြောင့် အားလပ်ချိန်ရပေမဲ့ ငယ်စဉ်က စပြီး အားလပ်ချိန်ကို ဘယ်လို အသုံးချရတယ်ဆိုတာ အကျင့်ရပြီးသား ဖြစ်ပါမှ။ သို့မဟုတ်ရင် အခက်သား။

သည်တော့ ခင်ဗျားတို့ စဉ်းစားဖို့အတွက် စကားထား တစ်ခုပေးထား မယ်။ ခင်ဗျားတို့ဟာ တစ်နေ့ရှစ်နာရီ အလုပ်လုပ်ပြီးတော့ အသက် လေး ဆယ့်ငါးနှစ်ကျတော့ အလုပ်မလုပ်ဘဲ အနားယူပြီး ဝင်ငွေအပြည့် ရိက္ခာကို ယူမလား။

ဒါမှမဟုတ်ရင် တစ်နေ့ လေးနာရီကျနှင့် အသက်ခုနှစ်ဆယ်အထိ

အလုပ်လုပ်ကြမလားဆိုတာ ခင်ဗျားတို့ စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။ အဲဒီအဖြေကို ကျုပ်ဆီတော့ တဆိတ်မပို့လိုက်ကြပါနဲ့။ ကိုယ့်ဇနီးနှင့်ကိုယ်ပဲ တိုင်ပင် ကြည့်ကြပါတော့။

ဗားနတ်ရှော၏ အသံလွှင့် မိန့်ကြားချက်မှ မှတ်စုများ

၁။ ဆာသောမတ်မိုး^၁ (၁၄၇၈ - ၁၅၃၅)။ အင်္ဂလန်ပြည် ကျူးဒါမင်းဆက် အဋ္ဌမဟင်နရီ ဘုရင်လက်ထက်က ပေါ်ထွန်းခဲ့သော အမတ်ပညာရှိ တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ မဟုတ်မခံသော သတ္တိကြောင့် မင်းမျက် သင့်ရှာသည်။ သူရေးခဲ့သော ယူတိုပီးယား^၂ ခေါ် 'စိတ်ကူးယဉ်တိုင်းပြည်' စာအုပ်တွင် လူလူချင်း မညှဉ်းဆဲ ခေါင်းပုံမဖြတ်ရေးဝါဒကို ရှင်းပြခဲ့သည်။ ယခုခေတ် ဆိုရှယ်လစ် ကွန်မြူနစ်ဝါဒများ၏ ရှေ့တော်ပြေးဟု ဆိုရပေ မည်။

၂။ မဂ္ဂနာချာတာ^၃ (၁၂၁၅ ခုနှစ်)။ အင်္ဂလန်ပြည် ဂျန်ဘုရင်လက်ထက် ပြည်သူတို့၏ လွတ်လပ်မှုများကို တောင်းဆိုသော စာချုပ်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့လွတ်လပ်မှု ဒီမိုကရေစီ စနစ်၏ အခြေခံ အုတ်မြစ် ဖြစ်သည်။

၁။ Sir Thomas More
၂။ Utopia
၃။ Magna Charter

၃။ စပိန်သင်္ဘောတပ်ကြီး ၁ (၁၅၈၈ ခုနှစ်)။ စပိန်နိုင်ငံက အင်္ဂလန်သို့ ရန်မူရန် ချီတက်လာသော သင်္ဘောတပ်ကြီးကို အင်္ဂလိပ်တို့က အပြတ် အသတ် အောင်မြင်စွာ နှိမ်နင်းလိုက်သည်။ မိမိတို့၏ လွတ်လပ်ရေးကို တိုင်းတပါးမှ ထိပါးလာသည်ကို မခံဘဲ ပြန်နှိမ်နင်းလိုက်ပုံကို အင်္ဂလိပ်တို့ ဂုဏ်ယူကြသည်။ ထိုသို့ ဂုဏ်ယူသည်ကို ဗားနတ်ရှောက သရော်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

၄။ ပထမချား ၂ ဘုရင်လက်ထက် (၁၆၄၉ ခုနှစ်) တွင် အင်္ဂလိပ်တို့ သည် သက်ဦးဆံပိုင် စနစ်ကို တော်လှန်ခဲ့ကြရာ ချားဘုရင်အား လူထုကို နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲမှုနှင့် သမ္မတရုံးတော်တွင် စွဲချက်တင်ကာ လူထုရှေ့၌ ခေါင်း ဖြတ် အဆုံးစီရင်ခဲ့ကြသည်။ သမိုင်းတွင် ဒီမိုကရေစီခေတ်သို့ လှေကား တစ်ဆင့်တက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

၅။ တတိယ ဝီလျံဘုရင် ၃ ။ အင်္ဂလန်ပြည် တတိယ ဝီလျံဘုရင် ၁၆၈၉ ခုနှစ်တွင် နန်းတက်ရာ အင်္ဂလိပ်ပါလီမန် စနစ်ကို ပိုမိုခိုင်မြဲစေ၍ အုပ်ချုပ် ရေးအာဏာများ ဘုရင်လက်မှ (ဝါ) ပါလီမန်၏ လက်သို့ ပြောင်းလွှဲစေ သောအခွင့်အရေးဥပဒေ ၄ ကို ဘုရင်အား သဘောတူလက်မှတ်ထိုးအတည် ပြုစေသည်။

၆။ ၁၇၇၅ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်တော်လှန်ရေး စစ်ပွဲစ၍ ၁၇၈၃ ခုနှစ် တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုအား လွတ်လပ်သော သမ္မတနိုင်ငံအဖြစ်

၁။ Spanish Armada   ၃။ Charles I.
 ၂။ William III   ၄။ Bill of Rights

အင်္ဂလန်က အသိအမှတ် ပြုရသည်။ ထိုသို့ အသိအမှတ်ပြုသည်ကို ခန္တီ စ မနိုင်၍ သည်းခံခြင်းသည်လည်းကောင်း သဘောမျိုးကျအောင် ဗါးနတ် ရှောက် သရော်ထားသည်။

၇။ ထရာဖေါလဂါးစစ်ပွဲ ၁ နှင့် ဝါတာလူး စစ်ပွဲ ၂။ ထရာဖေါလဂါး ရေကြောင်း စစ်ပွဲမှာ ပြင်သစ်နှင့် အင်္ဂလိပ်တို့ ၁၈၀၅ ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ် ရေကြောင်း ဗိုလ်ကြီး နယ်လဆင်က အဏ္ဏဝါရေပြင်တွင် ယူနီယန်ဂျက် အရောင်လွှမ်းစေသော စစ်ပွဲဖြစ်သည်။ ဝါတာလူးစစ်ပွဲမှာ ၁၈၁၅ ခုနှစ် ပြင်သစ်နပိုလီယံအား အင်္ဂလိပ်စစ်ဗိုလ်ဝယ်လင်တန်က အပြတ်အသတ် နိုင်သောပွဲဖြစ်သည်။ အီတန် ၃ ကောလိပ်မှာ အင်္ဂလန်၏ ဝန်ကြီး၊ အမတ် ကြီး စစ်ဗိုလ်ကြီးများ အများဆုံးထွက်သောကျောင်းဖြစ်သည်။

၈။ ၁၉၁၄ - ၁၉၁၈ ခုနှစ် ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီးတွင် အင်ပိုင်ယာ နိုင်ငံတော်နှင့် ဘုရင်အုပ်ချုပ်သော နိုင်ငံများ ပပျောက်၍ သမ္မတနိုင်ငံများ အများပင် ပေါ်လာခဲ့လေသည်။ ထိုသို့ ပေါ်လာခြင်းမှာ ကာလဒေသ အခြေအနေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသည်ဟု ဗါးနတ်ရှောက် ယူဆသည်။ ဘယ်အင်္ဂလိပ် ဘယ်အမေရိကန်ကမ္ဘာ့ ဒီမိုကရေစီကို ကာကွယ်ရန် စစ်ပွဲဝင် ၍ ပေါ်ရခြင်းမဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဗါးနတ်ရှောက်အလိုအားဖြင့် ၁၂၁၅ ခုနှစ် ဒီမိုကရေစီအုတ်မြစ်ဟု ဆိုသော မဂ္ဂနာချာတာအစ ကမ္ဘာစစ်ကြီးအဆုံးရှိသော တိုက်ပွဲများသည် ဒီမိုကရေစီ တိုက်ပွဲ (ဝါ) လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲမဟုတ်။ သက်သက်

၁။ Trafalgar.   ၂။ Waterloo.
၃။ Eton College.

အချောင် အသားယူဝါဒဖြန့်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆဟန် တူသည်။
၉။ နျူးဒီး စီမံကိန်း ၁ ။ ၁၉၃၂ ခုနှစ် အမေရိကန်ပြည် သိမ္မတရူးစဗ်
ရေးဆွဲသော အမျိုးသား စီမံကိန်း ဖြစ်သည်။ ဗားနတ်ရှော အလိုအားဖြင့်
လူထုသက်သာချောင်ချိရေး စီမံကိန်း မဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်။

၁၀။ ဗောလတိုင်းယား ၂ (၁၆၄၉ - ၁၇၇၈)။ ပြင်သစ်စာရေးဆရာ ပညာ
ရှိကြီးဖြစ်ရာ လူထုအုံကြွမှုကို လှုံ့ဆော်ရေးသားခဲ့သည်။

၁၁။ ရူးဆူး ၃ (၁၇၁၂ - ၁၇၇၈) ။ ပြင်သစ်တော်လှန်ရေး စာရေးဆရာ
ကြီး တွမ်ပိန်း ၄ (၁၇၃၇ - ၁၈၀၉)။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး စာရေးဆရာ၊ လူထု
၏ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ရေးသားခဲ့သည်။

၁၂။ ကောဗက် ၅ (၁၇၆၂ - ၁၈၃၅)။ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး နိုင်ငံရေးနှင့်
ပြုပြင် ရေးခေါင်းဆောင် တစ်ဦးဖြစ်သည်။

၁၃။ ရှယ်လီ ၆ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး စာဆိုတော် ဖြစ်၍ ၁၇၉၂ ခုနှစ်၌ မွေးဖွား
သည်။ ၁၈၂၂ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်သည်။ ငယ်စဉ်ကပင် အင်္ဂလန်ပြည်
လက်ရှိ နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး လူမှုဆက်ဆံရေး ဘာသာရေးစနစ်များကို
မနှစ်သက်၍ အပြင်းအထန် တော်လှန်ရေးသားခဲ့ရာ အောက်စဖို့
တက္ကသိုလ်မှ ထုတ်ပယ်ခြင်းခံရသည်။

၁။ New Deal.
၂။ Voltaire
၃။ Rousseau.

၄။ Thomas Paine
၅။ Cobbet.
၆။ Shelly.

၁၄။ လားဆဲ ၁။ ဂျာမန် ဆိုရှယ်လစ်ခေါင်းဆောင်ဖြစ်၍ ဂျာမနီနိုင်ငံ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်ဝါဒကို စတင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ၁၈၂၅ ခုနှစ်တွင် မွေး၍ ၁၈၆၄ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်သည်။

ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီးထံမှ ဦးရီးတော် ဘယ်လ်ဂျီယံဘုရင် လီယိုပိုလို့ ပေးစာ

(ထိုအခါ ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီးမှာ ဆယ့်ကိုးနှစ် - နှစ်ဆယ် အရွယ်တွင်းမှာပင် ရှိသေး၍ နန်းတက်ပြီး အဘိသိက်ခံပြီးခါစပင် ရှိသေး သည်။ သို့ဖြစ်၍ သူရေးသောစာမှာ ဘုရင်မကြီးအဖြစ်နှင့်မဟုတ်ဘဲ ငယ် ရွယ်နုနယ်သော မိန်းမပျိုကလေးတစ်ဦးက သူ့ဦးရီးအား မိမိ၌ အထူးအ ဆန်း တွေ့ကြုံရပုံများကို အားပါးတရ ရေးထားသော စာတစ်စောင်အနေ နှင့် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။

ဗတ်ကင်ဟမ် နန်းတော်
၁၈၃၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ၊ ၂ ရက်

ချစ်လှစွာသော ဦးရီးတော်

လွန်ခဲ့သော တနင်္လာနေ့က တစ်စောင်၊ ယနေ့ နံနက် တစ်စောင် ဦးရီးတော်၏ စာများကို လက်ဝယ်ရရှိသည့်အတွက် ကျေးဇူးအထူးတင်ပါ သည်။ ဦးရီးတော်သည် ကျွန်မနှင့်တကွ ကျွန်မ၏ တိုင်းပြည်နှင့် ပြည်သူ

ပိတိုရိယ ဘုရင်မ

ပြည်သားများကို စေတနာ မေတ္တာထားရှိသူ တစ်ဦးဖြစ်သည့်အတိုင်း ကျွန်မ၏ ဘိသိက်ပွဲမှာ ချောမောစွာ အောင်မြင်သွားသည့် သတင်းကို ကြားရလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်မ ယုံကြည်ပါသည်။ ကျွန်မအဖို့မှာ တိုင်းသူပြည်သားများက ကျွန်မအပေါ်တွင် နှစ်နှစ်ကာကာ ချစ်ခင်ကြည်ညို၍ ကျေးဇူးသစ္စာ စောင့်သိကြပုံကို တွေ့မြင်ရသောအခါ ဆတက်ထမ်းပိုးတိုး၍ ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူမိပါသည်။ ထိုနေ့မှာ ကျွန်မတစ်သက်တာတွင် မမေ့နိုင်သော အောင်ပွဲမင်္ဂလာနေ့ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းသို့ အသွားနှင့် အပြန်ကို စောင့်ကြည့်နေကြသော သန်းချီ၍ များပြားသည့် လူထုပရိသတ်ကြီးမှာ ပြောမယုံနိုင်လောက်အောင်

ကြီးမား၍ ထိုလူထုကြီး အားလုံးမှာလည်း အထူးပင် ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာနှင့် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ကောင်းချီးပေးလျက် ရှိကြပါသည်။ ဘိသိက်တော်အခမ်းအနားမှာလည်း ကျွန်မတစ်သက်တာတွင် မမေ့နိုင်လောက်အောင် ဖြစ်၍ တွေးလိုက်တိုင်း စိတ်ကြည်နူး နှစ်သိမ့်ဖွယ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မြင်ရသူ ဗိုလ်လူအပေါင်းကလည်း ကျွန်မသည် ကျွန်မ၏ အလုပ်တာဝန်ကို ကျေပြန်နိုင်နင်းစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါပေသည်ဟု ယူဆကြမည်မှာ မုချဖြစ်သည်ဟု ကျွန်မ ထပ်လောင်းဖော်ပြလိုပါသည်။

သောကြာနေ့က နိမ္မား မြို့စားကြီး ၁ သည် ကျွန်မနှင့်အတူ ညစာစား ပါသည်။ ယနေ့ည ကျွန်မ၏ ကပွဲသို့ ကြွလာ၍ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင်လည်း ညစာ စားပါလိမ့်မည်။ ချစ်လှစွာသော ဒွေးတော် လူဝီ ၂ ကိုလည်း ကျွန်မဆီရေးလိုက်သော စာအတွက် ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောပြစေလိုပါသည်။ ဒွေးတော်၏ သဘောကောင်းသည်ကို သိပြီးဖြစ်၍ ယခုအပတ် ဒွေးတော်ထံသို့ စာသီးခြား မရေးလိုက်တော့ပါ။

ဖီယိုဒို ၃ လည်း ကျန်းမာပျော်ရွှင်စွာ ရှိ၍ ယခုအချိန်တွင် ကျွန်မအခန်းထဲမှာ စာရေးနေပါသည်။ ဦးလေး အာနက် ၄ မှာ ရှေးကအတိုင်းပင် ခြေမထောက်နိုင်သေးပါ။ ချား ၅ ကတော့ နေကောင်းပါသည်။ အိမ်သားတစ်စု အကြောင်းမှာ ဤမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဦးရီးတော်၏ ချစ်လှစွာသော
တုမလေး ဝိတိုရိယ

-
- ၁။ Duc de Nemours
  - ၂။ Louise
  - ၃။ Feodore.
  - ၄။ Ernest
  - ၅။ Charles.

ဆာသောမတ်မိုးထံမှ သူ၏ ချစ်သမီးသို့ပေးစာ

(ဆာသောမတ်မိုးသည် နိုင်ငံသမိုင်းတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားကာ ဥဒါန်းတွင် ရစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ အဋ္ဌမ ဟင်နရီဘုရင်သည် အင်္ဂလန်ပြည် သာသနာပိုင်အဖြစ် ခံယူသည်။ ထိုသို့ခံယူခြင်း အရေးကို သဘောတူညီချက် မပေးဘဲ ထားရာ သွယ်ဝိုက်သော နည်းအားဖြင့် ဟင်နရီဘုရင်သည် အာရဂွန် ၊ နယ်မှ ကက်သရင်းမင်းသမီးကို ကွာရှင်းပြီး နောက်အန် - ဗိုလင်း ၊ ဆိုသူကို လက်ထပ်ထိမ်းမြားယူခြင်း ပြုနိုင်လေသည်။ ထိုအရေးကို ဆာသောမတ်မိုးက သဘောမတူရာ ကျရောက်နေသဖြင့် မင်းမျက်သင့်ကာ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်း ခံရလေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကွပ်မျက်ခြင်း ခံရရှာသည်။)

အောက်ပါစာမှာလည်း သူ့သေရအံ့ဆဲဆဲတွင် သူ၏ ချစ်လှစွာသော

သမီးထံသို့ ရေးခဲ့သော စာဖြစ်သည်။

၁၅၃၅ခုနှစ်

ဖခင်၏ ချစ်လှစွာသော သမီးကောင်း

ထာဝရဘုရားသခင်၏ ကျေးဇူးတော်ကြောင့် ဖခင်မှာ ကိုယ်၏ ကျန်းမာခြင်း စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းဖြင့် ပြည့်စုံပါ၏။ လောကီစည်းစိမ်များ ကိုလည်း ယခုထက်ပိုမို၍ မလိုချင် မတောင့်တတော့ပါ။ ချစ်သမီးတို့ အားလုံး ကောင်းကင်ဘုံကို မျှော်မှန်း၍ ချမ်းသာ ပျော်ရွှင်ပါစေသတည်း ဟူ၍ ဘုရားသခင်ထံတွင် ဆုမွန်တောင်းမိတော့သည်။

ချစ်သမီးတို့အား အသက်ရှည်ရာ အနာမဲ့ကြောင်း စောင့်ရှောက် ကယ်မတော်မူပေသော ဘုရားသခင်သည် ကိုယ်တော်တိုင်သော်လည်း ကောင်း၊ ကိုယ်စောင့်နတ်များအား နှိုးဆော်၍သော်လည်းကောင်း၊ သမီးတို့ အား နောင်တမလွန် သံသရာရေးကို ရှေးရှုမျှော်မှန်းစေတတ်အောင် ကရုဏာထား၍ သွန်သင်ပေးတော်မူပေတတ်ရာတွင် ထိုဘဝ သံသရာရေးများ ကို သမီးတို့နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကာ ကောင်းမွန်သောဩဝါဒ အကြံအစည် ပေးရန်ကိုသာ ဖခင် ရော်ရမ်းတမ်းတလျက်ရှိပါသည်။

သင့်ချစ်ဖခင်မှာ ဤစာကို မီးသွေးနှင့် ရေးရသည့်ဘဝ၌ပင် ဘုရား ရှိခိုးတိုင်း သမီးတို့သာမက သမီးတို့၏ ကလေးများ၊ ကလေးထိန်းများ၊ ချစ်သမီးတို့၏ ခင်ပွန်းများ၊ ထိုခင်ပွန်းကောင်းများ၏ ပါးနပ်ထက်မြက် သည့် ဇနီးသည်များ ဖခင်၏ ပါးနပ်ထက်မြက်သော ဇနီးသည်နှင့် မိတ်ဆွေ သဟာယ အားလုံးကိုပါ မမေ့မလျော့ မေတ္တာပို့သ ဆုတောင်းလျက်ရှိပေ သည်။ စာရွက်မရှိတော့သဖြင့် ချစ်သမီးတို့အား မေတ္တာရည်ညွှန်းလျက်ပင် နောက်ဆုံးနှုတ်ဆက်လိုက်ရတော့သည်။

ဂျပါဟလာနေရှူးက သူ့သမီးအိန္ဒြာထံသို့ ပေးစာ

ပန်ဒစ်ဂျပါဟလာနေရှူးသည် ထောင်ထဲ ရောက်နေစဉ်ကာလ၌ သူ၏ သမီးအိန္ဒြာ အသက် ၁၃ နှစ်ပြည့်သောနေ့တွင် မွေးနေ့အထိမ်းအမှတ် ရေးသားပေးပို့သောစာ ဖြစ်သည်။

၁၉၃၀ ပြည့် အောက်တိုဘာလ

ချစ်သမီးသည် မွေးနေ့ရောက်တိုင်း လက်ဆောင်များ မင်္ဂလာဆုမွန်ကောင်းများကို လက်ခံရရှိစမြဲ ဖြစ်သည်။ ယခုအကြိမ်တွင် ဖခင်သည် ချစ်သမီးအတွက် မေတ္တာရေကို ပြည့်လျှံနေအောင် သွန်းနိုင်ပါသော်လည်း နေ့နီ^၁ ထောင်အတွင်းမှ နေ၍ ချစ်သမီး၏ မွေးနေ့အတွက် မည်သည့် လက်ဆောင်ကို ပေးနိုင်ပါအံ့နည်း။ ဖခင်၏ လက်ဆောင်သည် လက်ဆုပ်လက်ကိုင် သုံးစွဲနိုင်သော အစိုင်အခဲကား မဖြစ်နိုင်တော့ပြီ။ လူအတွေ့

၁။ Naini Prison.

ဂျဝါဟနေးရှူးနှင့်
သမီးအိန္ဒရာ

နတ်အငွေ့ဟူသော စကားအတိုင်း သမီး၏ ကိုယ်စောင့်နတ်များ ချီးမြှင့်
စောင်မသော မေတ္တာရေစင်ကဲ့သို့ ဖခင်၏ မေတ္တာဓာတ်သာလျှင် သမီးထံ
သို့ပေးပို့နိုင်ရကား ထိုမေတ္တာဓာတ် နတ်ရေစင်ကိုမူ မြင့်မားသော ထောင်နံရံ
တို့သည် တားဆီးခြင်းငှာ တတ်စွမ်းနိုင်မည် မဟုတ်ချေ။

ချစ်သမီး။ ဖခင်သည် ဆုံးမခြင်း ဩဝါဒပေးခြင်းဟူသော တရား
ဟောသည့် အလုပ်မျိုးကို မည်မျှ စက်ဆုပ်ခဲ့သည်မှာ ချစ်သမီး အသိပင်
ဖြစ်သည်။ ဖခင်သည် လူတစ်ဖက်သားအား ဆုံးမဩဝါဒပေးချင်သည့်
အခါများ၌ ဖခင်ဖတ်ဖူးသော အတတ်ကြူးသူတစ်ဦး၏ ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်ကို
အစဉ်သတိရ၍ နှလုံးသွင်းမိသည်။ တစ်နေ့နေ့တွင် ချစ်သမီးကိုယ်တိုင်
လည်း ထိုပုံဝတ္ထုပါသော စာအုပ်ကို ဖတ်ကောင်းဖတ်မိပေလိမ့်မည်။

နှစ်ပေါင်း တစ်ထောင့်သုံးရာလောက်က တရုတ်ပြည်မှ သုတေသီ
တစ်ယောက်သည် အိန္ဒိယပြည်သို့ လာရောက်၍ ပညာရပ်များ သင်ကြား

ဆည်းပူးလေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အမည်မှာ ဟိယင်ဆန်း ။^၁ ဖြစ်၍ သူသည် ဘေးဥပါဒ်အခက်အခဲအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်သော မြောက်ပိုင်းဒေသတောတောင် ကန္တာရခရီးကြမ်းကို ကျော်ဖြတ်ကာ ပညာရည်နို့မစို့ရလျှင် အသည်းနှလုံး ကြေပြုန်းခန်းခြောက်တော့မလောက် လိုချင်ဆန္ဒပြင်းပြလွန်းသဖြင့် လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုပညာရှိကြီးသည် ယခုအခါ ပတ္တနာမြို့ဟု ခေါ်တွင်သော ပါတလိပုတ္တရမြို့အနီး နာလန္ဒာ တက္ကသိုလ်၌ အထူးသဖြင့် ပညာရည်နို့သောက်စို့ပြီးနောက် နေထိုင်ပညာသင်ကြားလေ့လာခြင်း မိမိ၏ တတ်ပြီးပညာကို ဖြန့်ဖြူးသင်ကြားပေးခြင်း အလုပ်ကို အိန္ဒိယပြည်အနှံ့အပြား၌ လှည့်ပတ်ကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ပညာရည် ပြည့်ဝသောအဖြစ်ကို ရရှိသဖြင့် ဓမ္မပါရဂူဟူသော ဘွဲ့ထူးနှင်းအပ်ခြင်း ခံရလေသည်။ ဓမ္မပါရဂူဟူရာ၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ ဓမ္မတရားတော်ကို သိမြင်နားလည်ရာ၌ ပါရဂူမြောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အိန္ဒိယကို လှည့်ပတ်ကာ ရှေးပဝေသဏီအခါက နေထိုင်ကြကုန်သော လူအမျိုးမျိုးတို့၏ အနေအထိုင် အပြုအမူတို့ကို စူးစမ်းလေ့လာ၍ ပညာဗဟုသုတ ဆည်းပူးကာ ရရှိသော ဗဟုသုတများကို စာတစ်အုပ် ရေးသားခဲ့၏။ ဖခင်သတိရသော ပုံဝတ္ထု မှာ ထိုစာအုပ်တွင် ပါရှိလေသည်။ ယင်းဝတ္ထုမှာ အိန္ဒိယတောင်ပိုင်းမှ ယခုအခါ ဗိဟာ ၂ နယ်ဟု ခေါ်တွင်သော နယ်ရှိ ဘဂါလပူ ၃ မြို့အနီးတွင် ကာနသုဝါန ၆ ဟု ရှေးက ခေါ်တွင်သော မြို့ငယ်ကလေးတစ်မြို့သို့ လာရောက်သော လူတစ်ယောက်၏ အကြောင်း ဖြစ်လေသည်။

ပုံဝတ္ထုအရဆိုလျှင် ထိုသူမှာ သူ့ဝမ်းဗိုက်နှင့် ခါးကို ကြေးပြားကြီး

၁။ Hiuen Tsang
၃။ Bhagalpur.

၂။ Bihar.
၄။ Karnasuvama.

နှင့် ရစ်ပတ်ထား၍ ခေါင်းပေါ်တွင်မူ မီးရှူးတိုင်တစ်ခု ထွန်းညှိထားလေသည်။ ထိုထူးဆန်းသည့် အဝတ်အစားကို ဆင်ယင်ကာ တောင်ငွေတစ်ချောင်းကို ကိုင်စွဲလျက် ပညာရှိ ဟန်ပန်နှင့် ကြွားကြွားဝင့်ဝင့် ခြေလှမ်းကြဲကြဲလှမ်းကာ လှည့်လည်လေ့ရှိလေသည်။ သူ့ကို တွေ့မြင်သူများက ဤကဲ့သို့ ထူးဆန်းစွာ အဘယ်ကြောင့် ဝတ်ဆင်သွားလာရသည့် အကြောင်းကို မေးမြန်းသည့်အခါ သူက သူ့ဗိုက်နှင့် ခါးကို ကြေးပြားနှင့် ပတ်ရစ်ထားရသည်မှာ သူ၏ များပြားလှသော ပညာများ ပေါက်ထွက်မည် စိုး၍ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပညာမဲ့ မသိ မလိမ်မာသူများ အမှောင်ထဲရောက်နေသည်ကို သနားကရုဏာ သက်မိသောကြောင့် အလင်းကိုပေးရန် ခေါင်းပေါ်တွင် မီးရှူးတိုင်ကို ဆောင်ရကြောင်းကို ရှင်းပြလေသည်။

ဖခင်မှာ ပညာများသူမဟုတ်သဖြင့် ပေါက်မထွက်ရန် ကြေးပြားကာ အင်္ကျီများကို ဝတ်ထားရန် မလိုပါ။ ရှိစုမဲ့စု ဉာဏ်ပညာမှာလည်း ဝမ်းဗိုက်ထဲ၌ မနေပါ။ မည်သည့်နေရာ၌ပင်နေနေ ဉာဏ်ပညာများ ထပ်တိုးရန် နေရာသည် အမြဲရှိ၍ ထပ်တိုးရန် နေရာမကျန်ဟူ၍ မည်သည့်အခါမျှ မဖြစ်နိုင်ပေ။ ဖခင်၌ ဉာဏ်ပညာ မပြည့်ဝပါဘဲနှင့် ပညာရှိဟန်ဆောင်ကာ အကြံကောင်း ဉာဏ်ကောင်းတွေ ဖြန့်ဖြူးရန် မည်သို့ ဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း။ ထိုကြောင့် မည်သည့် အရာမှားသည်၊ မည်သည့်အရာ မှန်သည်၊ မည်သည်ကို လုပ်သင့်သည်၊ မည်သည်ကို မလုပ်သင့်ဟူသည်များကို သိနားလည်စေရန်မှာ ဟောပြောခြင်း ဆုံးမခြင်းထက် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းက ပို၍ အကျိုးရှိနိုင်ပေသည်။ ဆွေးနွေးသည့် စကားများထဲမှ တရားစစ် တရားမှန်ကလေးများ ပါလာတတ်ပေသည်။

ဖခင်သည် ချစ်သမီးနှင့် ဆွေးနွေး စကားပြောရခြင်းများကို နှစ်သက်လှသည်။ ချစ်သမီးနှင့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးများကိုလည်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ဖခင်နှင့် ချစ်သမီးတို့နေသော ကမ္ဘာလောကကြီးကား

ကျယ်ဝန်းလှသည်။ ထိုကမ္ဘာကြီးအပြင် အံ့ဩဖွယ်ရာ ထူးဆန်းနက်နဲသော လောကများလည်း ရှိသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ဖခင်သည်လည်းကောင်း၊ ချစ်သမီးသည်လည်းကောင်း ဟိယန်ဆန်း၏ ပုံဝတ္ထုထဲမှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးသော လူမိုက်ကဲ့သို့ လောကရှိရှိသမျှ အတတ်ပညာများကို တတ်သိ ပြီးပြီ ပညာပြည့်ဝပြီဟု စိတ်ကူးနှင့် အထင်ကြီးကာ ငြီးငွေ့နေရန် အကြောင်းမရှိတော့ချေ။ ချစ်သမီးနှင့် ဖခင်တို့တစ်တွေမှာ ပညာအဆုံးတိုင် မပြည့်ဝခြင်းမှာ တစ်မျိုးကောင်းလှသေးသည်။ လောကတွင် ပညာအဆုံးတိုင် တတ်သိပြည့်ဝသူဟု ရှိသည်ပင်ထားဦး။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည် နောက် ပညာမရနိုင်အောင် လမ်းပိတ်ပြီးဖြစ်၍ တစ်မျိုးဝမ်းနည်းဖွယ် ဖြစ်လိမ့်မည်။ ပညာလေ့လာရှာဖွေသူများသည် အသစ်အဆန်းဖြစ်သော ပညာရပ်များကို ဖွားခနဲ တွေ့မြင်ရသည့်အခါ ကြက်သီးမွေးညင်းထလောက်အောင် ပီတိအရသာတို့ကို ရစမြဲဖြစ်ရာ ပညာတွေ ပြည့်ဝပြီးသူအဖို့၌ ဘယ်မှာလျှင် ထိုပီတိအရသာမျိုးကို ခံစားခွင့်ရှိပါတော့မည်နည်း။

ထိုသို့သော အကြောင်းများကြောင့် ဖခင်သည် တရားဟော ဆုံးမ စကားများ မပြောလိုတော့ပါ။ သို့ဖြစ်မူ မည်သို့ပြုရမည်နည်း။ စာရေးခြင်း မှာ နှစ်ဦးတွေ့ဆုံစကားပြောရသည်နှင့် ထပ်တူမဖြစ်နိုင်ချေ။ စာရေးမည်မျှကောင်းသည်ဆိုစေကာမူ တစ်ဖက်သတ်ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ဖခင်၏ စာထဲတွင် ဆုံးမစကားနှင့်တူသည့် စကားမျိုးများပါလာခဲ့လျှင် မစားလျှင် မဖြစ်သည့် ဆေးခါးလုံးကဲ့သို့ ကြိတ်မှိတ်ကာ မမျိုချင် မျိုချင်နှင့် မျိုမချပါလေနှင့်။ ချစ်သမီး၊ ဖခင်သည် ချစ်သမီးနှင့် စကားပြောသည့်အခါ ချစ်သမီး၏ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရန် တင်ပြထားသည့် အကြံပေးချက်တစ်ခုအနေမျိုးနှင့်သာ ယူမှတ်စေလိုသည်။

ချစ်သမီးသည် ရာဇဝင်သမိုင်း အစောင်စောင်များ၌ လူအမျိုးမျိုးတို့ ၏ ဘဝသက်တမ်းတွင် ကြုံရသော ခေတ်ကြီးများကို ဖတ်ရှုရဘူးလေပြီ။

ရှေးပဝေသဏီက အာဇာနည် ယောက်ျား အာဇာနည် မိန်းမများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိများနှင့် သူတို့၏ စွမ်းဆောင်မှုများကို ဖတ်ရှုရသောအခါ ရှေးခေတ်ဟောင်းသို့ ပြန်ပြောင်းစိတ်ရောက်သွားကာ သူတို့ကဲ့သို့ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ဆောင်ရွက်နေရသကဲ့သို့ စိတ်ကူး မိကြသည်။ ချစ်သမီး။ ပြင်သစ် အာဇာနည် အမျိုးသမီး ဂျင်နီအတ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖတ်ရစဉ်က ထိုအမျိုးသမီးကဲ့သို့ မိမိ၏ တိုင်းပြည်ကို ရန်သူ့လက်မှ ကယ်တင်လိုသည့် စိတ်ဆန္ဒများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဘူးသည် မဟုတ်ပါလော။ သာမန်အချိန်အခါ၌ဆိုလျှင် မိန်းမယောက်ျားတို့သည် သူရဲကောင်း အာဇာနည် စိတ်ဓာတ်ပေါ်ခဲ့သည်။ နေ့စဉ် စားရေးသောက်ရေး၊ သားရေး၊ သမီးရေး အိမ်မှုရေးရာအစရှိသည်တို့ကို စဉ်းစားလုပ်ကိုင်နေရသည်နှင့်ပင် အချိန်ကုန်ကြရသည်။ သို့သော် အရေးကြုံလာလျှင် တစ်စုံတစ်ခုပြုလုပ်ရန် ခိုင်လုံသောအကြောင်းများ ထင်မြင်လာ၍ သာမန်ယောက်ျား မိန်းမများပင်လျှင် ရာဇဝင်ပြောင်စေသော အာဇာနည် သူရဲကောင်းများ ဖြစ်လာကြရသဖြင့် ရာဇဝင်မှာလည်း စိတ်တက်ကြွစရာ မော်ကွန်းတင်စရာ ဖြစ်လာတော့၏။ ခေါင်းဆောင်ကြီးများသည် လူမျိုးတစ်မျိုးလုံးကို ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော အလုပ်ကြီးများ လုပ်ချင်လာအောင် စိတ်နှလုံးကို သိမ်းကျုံးတတ်သော သတ္တိထူးရှိကြသည်။

ချစ်သမီးကို မွေးဖွားခဲ့သော ၁၉၁၇ ခုနှစ်သည်ကားဆိုလျှင် ကမ္ဘာသမိုင်း၌ မကြုံစဖူး ထူးခြားထင်ရှားသော နှစ်အချိန်အခါ ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်ကား ဆင်းရဲသားအောက်တန်းစား နှင်းပြားလူထု၏ ဒုက္ခကို သက်ညှာသနားလှသော ခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦးသည် မိမိ၏ တိုင်းသူပြည်သားများအား ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် မမေ့ပျောက်နိုင်သော အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုကို သွေးဖြင့် ရေးစေခဲ့သည်။ ချစ်သမီးကို မွေးဖွားသောလ၌ပင် ခေါင်းဆောင်ကြီး လီနင်သည် ကြီးကျယ်သော တော်လှန်ရေးကြီးကို စတင်ဆောင်ရွက်ကာ ရုရှားနှင့် ဆိုက်ဗီးရီးယားပြည်၏ သမိုင်းကြောင်းကို ပြောင်းလဲစေ

ခဲ့သည်။ ယနေ့၌ကား ဖခင်တို့ချစ်သမီးတို့၏ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် လီနင်ကဲ့သို့ ခေါင်းဆောင်ကြီးတစ်ဦးသည် ဆင်းရဲသားလူထုအပေါ်၌ အနန္တမေတ္တာ ကရုဏာရှေးရှုကာ ထိုလူထုအား ကူညီလိုသော စိတ်ပြင်းပြစွာနှင့် လူတစ်မျိုးလုံးကို အုံကြွနှိုးကြားစေခဲ့လေပြီ။ ထိုခေါင်းဆောင်ကြီး၏ စိတ်စေတနာကို ကြည်ညိုသော စိတ်ကြောင့် ဖခင်တို့ လူမျိုးတစ်မျိုးလုံးမှာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်လပ်ရန် ငတ်ပြတ်ဆင်းရဲလှသော လူတန်းစား နင်းပြားပေါ်၌ ဖိနှပ်ချုပ်ချယ်မှုများ ပပျောက်သွားစေရန် ကြိုးစားလိုသော စိတ် လွတ်လပ်ရေးရရန် အသက်စည်းစိမ် အိုးအိမ်ဥစ္စာမကျန် ဆုံးရှုံးနစ်နာခံလိုသော စိတ်များမှာ ပြင်းပြလျက်ရှိကြလေပြီ။ ဘာဘူကြီး (ဂန္တီဂျီး)ကား ယခုအခါ ထောင်အတွင်း၌ ရောက်နေလေပြီ။ သို့သော် သူဟောခဲ့သော တရားတို့ကား အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ သန်းပေါင်းများစွာသော ယောက်ျားမိန်းမ ကလေးသူငယ်များတို့၏ အသည်းနှလုံးထဲတွင် ကိန်းဝပ်ကာ မိမိတို့ ကုပ်နေကြသော ထောင့်ကြိုထောင့်ကြားတွင်းမှ ထွက်လာပြီးလျှင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်ရေး စစ်သည်တော်များ ဖြစ်လာကြကုန်သည်။ ယနေ့သည်ကား အိန္ဒိယ သမိုင်းကို ရေးနေသော အချိန်ဖြစ်ပေသည်။ ချစ်သမီးတို့နှင့် ဖခင်တို့ကား ဤခေတ်ကိုမိရုံမျှမက ဤခေတ်ကြီး တည်ဆောက်ရာ၌ပင်လျှင် တစ်နေရာရာမှ ပါဝင်နိုင်သောသူများ ဖြစ်ခြင်းမှာ ကံကောင်းလှပေသည်။

ဤအရေးတော်ပုံကြီးတွင် ဖခင်တို့ မည်သည့်နေရာတွင် မည်ကဲ့သို့ ရွက်ဆောင်ကြမည်နည်း။ ဖခင်တို့အပေါ်တွင် မည်သည့်တာဝန် ကျရောက်မည်ကိုကား မပြောနိုင်သေးပေ။ မည်သည့်တာဝန်ပင် ကျရောက်စေကာမူ ဖခင်တို့သည် မိမိတို့လူမျိုး ဂုဏ်ငယ်စေမည့် အလုပ်ကို မလုပ်ရန်သာ ရှိသည်။ ချစ်သမီးနှင့် ဖခင်တို့မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အမှုတော်ထမ်းရွက်ရမည့် စစ်သည်တော်များ ဖြစ်ကြရာ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဂုဏ်သရေသည် ချစ်သမီးနှင့် ဖခင်တို့၏ လက်ထဲ၌ရှိသည်။ ထိုဂုဏ်သရေကို ထိန်းသိမ်းရန်မှာ ချစ်သမီး

နှင့်ဖခင်တို့၏ တာဝန်ဖြစ်ပေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဘာကို လုပ်ရမည် မသိ ဒွိဟယုံမှား ဖြစ်မိပေလိမ့်မည်။ ချစ်သမီးသည် ထိုသို့ယုံမှား ဒွိဟ ဖြစ်သည့်အခါမျိုးတွင် အစဉ်သုံးသပ်ဆင်ခြင်ရမည့် အချက်တစ်ခု ဖခင်ပေး ထားမည် ထိုအချက်သည် ချစ်သမီးအား မှန်ရာသို့ ပို့ပေးနိုင်ကောင်း ပေးနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ချစ်သမီးသည် သူတစ်ပါးမသိအောင် ပုန်းလျှိုး ကွယ် လျှိုးကိစ္စတို့ကို ဘယ်အခါမျှ မလုပ်မိရန် သတိရှိရမည်။ တစ်ပါးသူ သိမည် စိုး၍ ဖုံးကွယ်လိုသော စိတ်မှာသတ္တိမရှိသော စိတ်ကြောက်ရွံ့သည့် စိတ် သာဖြစ်သည်။ ကြောက်ရွံ့သောစိတ်သည် မကောင်းသော စိတ်ယုတ်စိတ် ညံ့ဖြစ်၍ ဤစိတ်မျိုးသည် ချစ်သမီးနှင့် မအပ်မတန်ချေ။ ချစ်သမီး သတ္တိရှိ ပါ။ သတ္တိရှိလျှင် ကိစ္စအားလုံးပြီးသည်။ ချစ်သမီး သတ္တိရှိလျှင် ကြောက် တော့မည်မဟုတ်။ ချစ်သမီး ရှက်ရမည့်ကိစ္စကိုလည်း ပြုလုပ်တော့မည် မဟုတ်ချေ။ ဘာဘူကြီး (ဂန္ထီဂျီး) ခေါင်းဆောင် လျက်ရှိသော လွတ်လပ်ရေး အရေးတော်ပုံကြီးတွင် သူတစ်ပါး သိမည်စိုး၍ ဖုံးကွယ်ရမည့် ကိစ္စဟူ၍ မရှိသည်ကို ချစ်သမီးအသိပင် ဖြစ်သည်။ ဖခင်တို့ လုပ်နေသော အလုပ် ကြီးမှာ ပြောင်လုပ်သော အလုပ်ဖြစ်သည်။ ဖခင်တို့လုပ်သည့်အလုပ် ပြော သည့်စကားတို့ကို ပြန်ကြောက်ရွံ့နေရန် အကြောင်းမရှိချေ။ ဖခင်တို့သည် အလင်းရောင်အောက်တွင် အထင်အရှား အလုပ်လုပ်နေကြသည်။ တိုင်း ပြည်ရေး၌သာ မဟုတ်။ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စများ၌လည်း အလင်းရောင် နှင့် မိတ်ဆွေဖွဲ့ကာ အလင်းထဲ၌သာလျှင် အလုပ်လုပ်ကြပါစို့။ သိုသိပ်မှုမှာ ဖခင်တို့၌ရှိရမည် မှန်သော်လည်း လူသူသိမည်စိုး၍ ဖုံးကွယ်ခြင်းနှင့် သိုသိပ်ခြင်းမှာ တခြားစီ ဖြစ်သည်။ ဤအတိုင်းလိုက်နာလျှင် ချစ်သမီးသည် မည်သည့်အဖြစ်မျိုးနှင့်ပင် ကြုံကြိုက်စေကာမူ အလင်းရောင်မှ မွေးဖွားသည့် တည်ကြည်ငြိမ်သက် အနှောင့်အယှက်ကင်းသော သတို့သမီးကလေး တစ်ဦး အမှန်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

ဖခင်၏စာမှာ ရှည်လျားနေပြီ ဖြစ်သော်လည်း ဖခင်၌ ပြောစရာအ
များပင် ရှိသေး၏။ ပြောလိုသရွေ့ကို စာတွင် အဘယ်မှာပါတော့မည်နည်း။

ဖခင်တို့၏ တိုင်းပြည်ကြီးတွင် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ အရေးတော်ပုံ
ကြီးနှင့် ကြုံရသော ချစ်သမီးမှာ ကံကောင်းသည်ဟု ဖခင်ဆိုခဲ့ပြီ။ ထို့ပြင်
ချစ်သမီးသည် သတ္တိပညာနှင့် ပြည့်စုံသော မိခင်တစ်ဦး၏ ရင်သွေးဖြစ်
လာခြင်းမှာလည်း ကံကောင်းလှပေ၏။ ချစ်သမီး၌ အခက်အခဲရှိသည့်
အခါတွင် သင့်မိခင်ထက်တော်သော တိုင်ပင်စရာပုဂ္ဂိုလ်သည် မရှိနိုင်တော့
ပြီ။

တော်ဦးမည် ချစ်သမီးကလေး။ ချစ်သမီးသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏
တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်နိုင်သော စစ်သည်တော်ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်ပါစေ
သတည်း။

လိုအင်ဆန္ဒများ ပြည့်ဝစေရန် ဆုတောင်းမေတ္တာများပို့လိုက်ပါ
သည်။

စာရေးဆရာကြီး လူဝီကာရိုး၏ ပေးစာ

စာရေးဆရာကြီး လူဝီကာရိုး ^၁ ၏ အမည်ရင်းမှာ ချားဒေါက် ဂဆန် J ဖြစ်၍ အဲလစ်နှင့် အံ့ဘွယ်ပြည် ^၂ ဟူသော ကလေးများဖတ်ရန် ပုံဝတ္ထုများ ရေးသူ ဖြစ်လေသည်။

လူဝီကာရိုးဟု ကလောင်အမည်ခံ စာရေးဆရာကြီး၏ စာအုပ်များမှာ ကလေးများသာမက လူကြီးများပင် ငယ်သွေးငယ်မှုပြန်ကာ ပျော်ရွှင်စေခြင်းကြောင့် ဝိတိုရိယဘုရင်မကြီးပင် အလွန်နှစ်သက်သည်။ ဘုရင်မကြီးသည် “အဲလစ်နှင့် အံ့ဘွယ်ပြည်” စာအုပ်ကို ဖတ်ရသောအခါ အလွန်သဘောကျသဖြင့် ထိုစာရေးဆရာရေးသော စာအုပ်များရှိသေးပါလျှင် ရှာပေးပါဦးဟု တောင်းသည်ဟူ၏။ သို့သော် စာရေးဆရာကြီးရေးသော အခြားစာအုပ်များကို ဘုရင်မကြီးဖတ်၍ နားမလည်နိုင်ရှာတော့ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်

၁။ Lewis Carroll.

၃။ Alice in Wonderland.

၂။ Charles Dodgson.

မစ္စတာ ချားဒေါက်ဂဆန်မှာ သင်္ချာပါမောက္ခတစ်ဦး ဖြစ်သဖြင့် အခြား
စာအုပ်များမှာ သင်္ချာဘာသာရပ်အကြောင်းများသာ ဖြစ်သောကြောင့်
တည်း။

လူဝီကာရိုးမှာ လူပျိုကြီးဖြစ်၍ သူ့တွင် အသက် ၁၂ နှစ်နှင့် ၁၂နှစ်
အောက်အရွယ် မိတ်ဆွေကလေးများ သူတစ်ပါးထက် ထူးခြားပေါများ
ခဲ့၏။

လူဝီကာရိုးက အမေရိကန်ကလေးများထံသို့ ပြန်ပေးသောစာ

ချစ်လှစွာသော ကလေးများ

ကလေးတို့၏ စာကိုဖတ်ရ၍ အလွန်ဝမ်းသာလှပါသည်။ သို့သော်
ထိုစာကို မပြန်ကြားမီ တောင်းပန်လိုသော အချက် ၂ ခု ရှိပါသေးသည်။
ပထမအချက်ကား ကလေးတို့ဆီ ကျွန်ုပ်စာပြန်ရေးလိုက်သည်ကို လူ
အများ မသိပါစေနှင့်။ သိလျှင် ကျွန်ုပ်၏ စာအုပ် “အဲလစ်” ကို ဖတ်ဖူး
သော အမေရိကန်ကလေး အားလုံး၏ စာများသည် ကျွန်ုပ်ထံသို့ အစုလိုက်
အပြုံလိုက် တောင်ပုံရာပုံ ရောက်လာချေတော့မည်။ ကျွန်ုပ်ထံက ပြန်စာ
ကိုလည်း လိုချင်ကြလိမ့်ဦးမည်။ ကျွန်ုပ်လည်း အသက်အရွယ် ကြီးပြီဖြစ်၍
လူ့ပြည်နေရမည့် ရက်ကြွင်းရက်ကျန်ကလေးကို စာပြန်ရေးနေခြင်းဖြင့်
မကုန်စေလိုပါ။ ဒုတိယအချက် တောင်းပန်လိုသည်မှာ ကလေးသူငယ်များ
အတွက် စာအုပ်များ ရေးသားနိုင်သည့် အာနိသင်မှာ ကျွန်ုပ်၌ အလိုအ
လျောက်ရှိသကဲ့သို့ ကျွန်ုပ်အား မချီးမွမ်းကြပါနှင့်။ စင်စစ် ကျွန်ုပ်မှာ
ဘဏ္ဍာထိန်းတမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ ကလေးတွေ ကောင်းရာကောင်း

ကြောင်းအတွက် သုံးစွဲပါဟု တစ်စုံတစ်ယောက်ကပြော၍ လက်ထဲ၌ ငွေများထည့်လာလျှင် ထိုငွေများ သုံးစွဲရသည့်အတွက် ကျွန်ုပ်ကို ချီးမွမ်းရန် အကြောင်းမရှိသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ချီးမွမ်းခြင်းသည် မည်သူ့ကိုမျှ ကောင်းကျိုးမပေးနိုင်ချေ။ ချစ်ခြင်းမေတ္တာသာလျှင် ကောင်းကျိုးပေးနိုင်သည်။ ကမ္ဘာတစ်ခုလုံး မေတ္တာစိတ်ဖုံးလွှမ်းနေသော်ကောင်းပေလိမ့်မည်။ ချီးမွမ်းမည့်အစား ကျွန်ုပ်၏စာအုပ်များကို ချစ်စေချင်သည်။ ကလေးများသည် ကျွန်ုပ်ရေးသည့် စာအုပ်များကို ဖတ်ကြရသဖြင့် ကျွန်ုပ်ကို ချစ်သည်ဟုဆိုလျှင် သဘောကျပါသည်။ သို့သော် မချီးမွမ်းစေချင်ပါ။ “အဲလစ်” ပုံ ဝတ္ထုစာအုပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်ုပ်သဘောအကျဆုံး အချက်မှာ ထိုစာအုပ်များကို အဖိုးအပေါ်ဆုံး စာရွက်နှင့် ပုံနှိပ်၍ ရိုးရိုးစာအုပ်ချုပ်လုပ်ကာ ဆေးရုံများ ကျောင်းများအစရှိသည်တို့၌ မရှိဆင်းရဲသော ကလေးများ မမာနေသော ကလေးများကို အလကား ဝေငှပေးကာ ဖတ်နိုင်စေခြင်းဖြစ်သည်။ မမာနေရှာသော ကလေးတစ်ယောက်အဖို့ ပျင်းရိငြီးငွေ့ဖွယ်ကောင်းသော အချိန်ကို ဤစာအုပ်ကလေးကို ဖတ်ရခြင်းဖြင့် ဖျော်ဖြေသာယာစေသည်ဟုသိရခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်အဖို့ ဒီလူကြီး သိပ်တော်တာပဲဟု တစ်မြို့လုံးနောက်က လိုက်၍ အော်ဟစ်ကာ ချီးမွမ်းနေသည်ထက် ဝမ်းသာလှသည်။ ကလေးတို့လည်း ဤအတိုင်းပင် တွေးထင်မိကြပေလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်ယုံကြည်ပါသည်။

ဆေးရုံများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရယ်စရာ အထူးအဆန်းများ တွေ့ရသည်။ ကျွန်ုပ်၏ စာအုပ်များလှူဒါန်းလိုသည်ကို စာတစ်စောင်ပုံနှိပ်ကာ ဆေးရုံစာရင်းနှင့်တကွ စာရင်းတွင်မပါသေးသော ဆေးရုံရှိကလည်း ဖြည့်စွက်ပေးရန် အရပ်ရပ်သို့ ဝေငှလိုက်သည်။ ထိုအခါ တစ်ခုသော ဆေးရုံအုပ်ထံမှ ပြန်စာရသည်။ မမာသောကလေးများရှိသည့် နေရာတစ်ခုရှိပါသည်။ သို့သော် ထိုကလေးများကို မသိပါ။ အကြောင်းမှာ ထိုကလေး

များမှာ ယေဟူဒီကလေးများ ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်က စာအုပ်များပေးမှ ပေးချင် ပါ့မလားဟု စာပြန်လာ၏။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်က စာအုပ်များပေးပါမည်။ ယေဟူဒီကလေးတွေကော တခြားကလေးတွေလို အဲလစ်စာအုပ်တွေ ဘာ လို့ မဖတ်ဘဲ နေရမှာလဲဟု စာပြန်ရေးလိုက်ရသည်။ နောက်တစ်ချက်မှာ ဗရင်ဂျီသီလရှင်ကြီး တစ်ယောက်ကတော့ အဲလစ်စာအုပ်ကို လက်မခံမိ သူက အလျင်ဖတ်ကြည့်ပါရစေဦးတဲ့။ အကြောင်းကတော့ ကလေးတွေဟာ ဗရင်ဂျီဘာသာဝင်ဆိုတော့ သူတို့ဖတ်တဲ့စာအုပ်မှာပါတဲ့ ဘာသာရေးဝါဒ ကို အထူးသတိထားရပါတယ်တဲ့။ ကျွန်ုပ်ကလည်း ရှေးဦးစွာသီလရှင်ကြီး ဖတ်ကြည့်လိုက ကြည့်နိုင်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ စာအုပ်များမှာ ဘာသာ တရား မဟောပါ။ မည်သည့်သင်ခန်းစာကိုမျှ မဟောပါဟု စာပြန်ရေး လိုက်ရာ သီလရှင်ကြီးက ကျေနပ်စွာနှင့်ပင် စာအုပ်များကို လက်ခံလိုက် သည်။

ကျွန်ုပ်ရေးချင်ရာ လျှောက်ရေးနေသည်နှင့် ကလေးတို့ ရေးလိုက် သော စာထဲတွင်ပါသော မေးခွန်းများကိုပင် မဖြေရသေးပါ။ “စနတ်”^၁ ဆိုသော စကားအဓိပ္ပာယ်ကို ပြောပါဟုဆိုရာ၌ ကျွန်ုပ်စာအုပ်ထဲ၌ ထည့်သုံး လိုက်စဉ်က ‘အလကား’ ဟူသော အဓိပ္ပာယ်နှင့်သာ ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ စကားလုံးများကိုသုံးလိုက်သောအခါ သုံးသူဆိုလိုရင်းထက် ပို၍ အဓိပ္ပာယ် ပေါက်တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် စာအုပ်ထဲတွင် ပါသရွေ့ကောင်းသည့် အဓိပ္ပာယ်များကို စာအုပ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့် ကျွန်ုပ်မှတ်ယူရတော့သည်။

မကြာသေးမီကပင် အမျိုးသမီးတစ်ဦးရေးသော စာတစ်စောင် သတင်းစာထဲတွင် ဖတ်ရ၍ ကျွန်ုပ်စိတ်ထဲတွင်ဖြင့် အကောင်းဆုံး အဓိပ္ပာယ်

၁။ Snark.

ကောက်ချက်ဟု ထင်မိသည်။ ထိုအမျိုးသမီးက အဲလစ်ပုံစာအုပ်တစ်အုပ် လုံးမှာ လူတို့ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ရှာဖွေပုံကို ဒဏ္ဍာရီသဖွယ် ရေးထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ယူဆခြင်းမှာ အလွန်လျော်ကန်သင့်မြတ် လှပေသည်။ လူများသည် အရပ်ထဲ မြို့ထဲ၌ စိတ်ချမ်းသာမှုကို မရရှိနိုင်၊ ငြီးငွေ့လာကြသောအခါ ပင်လယ်ကမ်းခြေသို့ သွားရောက်ကြ၍ အထူး အဆန်းဖြစ်သော ရေချိုးစက်များကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် စိတ်ဖြေပျော်ကြလေ သည်။

အခြားဖော်ပြလိုတာက ကလေးတို့၏ နာမည်နှင့် အသက်အရွယ် များကို ထည့်သွင်းဖော်ပြ၍ ကျွန်ုပ်အားပေးကြစေလိုသည်။ သို့မှသာ ကျွန်ုပ် စာရေးရာတွင် မည်သူကို ရေးနေသည်ကို အတိအကျ သိနိုင်ပေမည်။ ကလေးအားလုံးတို့ကို ကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေများဟု ယူဆပြီး ဖြစ်ပါသည်။ လော်ရီကလေးသင်း ၊ ဟူသော အမည်ကို သိရုံဖြင့် ကျွန်ုပ်အဖို့ လေဖမ်း ဝါးတန်းချီရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေတော့သည်။ ကလေးတို့နှင့် မိတ်ဆွေ ဖွဲ့ရသည် မှာ တံလျှပ်ကို လိုက်ဖမ်းရသည်နှင့်တူလှ၏။ ရှေးဟောင်း ရာဇဝင်သမိုင်း များကို ပြန်၍ဖတ်ရှုကြည့်ကြပါ။ အရိပ်အရောင်မျှသာ ဖြစ်သော တံလျှပ် အရောင်ကို ဘယ်တော့မှ ဖမ်းမမိနိုင်ကြောင်းကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ ကလေး တို့၏ အမည်နှင့် အသက်များရေးပေးလိုက်ပါဟု ဆိုရာတွင် ကလေးတို့၏ ရုပ်ပုံကလေးများပါ ပေးလိုက်ပါဟု ထပ်ဖြည့်လိုက်ချင်လှသော်လည်း အသွားရှိလျှင် အလာရှိရမည့်အတိုင်း ကလေးတို့ကလည်း ကျွန်ုပ်၏ ရုပ်ပုံ ကို လိုချင်ကြပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်၏ ရုပ်ပုံကို လူများမြင်ရုံနှင့် သိမည်ကို မနှစ်သက်သဖြင့် မည်သူ့ကိုမျှ ကျွန်ုပ်၏ ရုပ်ပုံမပေးခဲ့ပါ။ ကိုယ့်ရုပ်ပုံကိုမပေးချင်သဖြင့် သူတစ်ပါး၏ ရုပ်ပုံကိုလည်း မတောင်းလိုက်

၁။ The Lowrie Children.

တော့ပါ။

ကျွန်ုပ်သည် ကစားနည်း အမျိုးမျိုးထွင်ရန် အလွန်ဝါသနာပါသည်။ မစ်မတ် ၊ ဟု အမည်ပေးထားသော ကစားနည်း စည်းကမ်းဥပဒေများ ပူးတွဲ၍ ပို့လိုက်ပါသည်။ စမ်းသပ်ကစားကြည့်ကြပါလေ။ ထိုကစားနည်းမှာ ခုံအစရှိသည့် ကိရိယာမျိုးမလိုသည်မှာ ကောင်းသော အချက်တစ်ခုဖြစ်၏။ လမ်းလျှောက်ရင်းလည်း ကစားနိုင်သည်။ ကောင်းကင်ပျံနေစဉ် ရေထဲကူးနေစဉ် မည်သည့်နေရာတွင်မဆို ကစားနိုင်သည်။

သင့်ချစ်မိတ်ဆွေ လူဝီကာရိုး

စာထည့်ပြီးမှ ကလေးတို့ ပေးလိုက်သော သီချင်းများအကြောင်း ထည့်မရေးလိုက်မိသည်ကို သတိရမိသည်။ ထိုသီချင်းများမှာ နှုတ်ဖြင့် ပြော၍ မကုန်အောင် သာယာလှပါသည်။ နောက်ထပ်ကြော့၍ သင်တို့၏ မိတ်ဆွေကြီးဖြစ်ကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်သည်။ (ယခုတစ်ကြိမ်မှာ သင့်တို့၏ ၂ ပြားတန် မိတ်ဆွေ ဖြစ်ပါသည်။)

လူဝီကာရိုး

၁။ "Misch - Masch"

စာရေးဆရာ ဆယ်မျူရယ် ရစ်ချတ်ဆန်ထံမှ မစ္စကူလီယားသို့ ပေးစာ

ဆယ်မျူရယ် ရစ်ချတ်ဆန်သည်^၁ ဆယ့်ရှစ်ရာစုနှစ်အတွင်း၌ ကျော်
စောခဲ့သော အင်္ဂလိပ် စာရေး ဆရာကြီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ ရစ်ချတ်ဆန်အား
မိတ်ဆွေသားချင်းများ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး စာရေးပုံရေးနည်းကို စံပြစာအုပ်
တစ်အုပ် ရေးသားပါဟု ထုတ်ဝေသူ တစ်ဦးက တောင်းပန်သဖြင့် 'ပါမီ
လာ'^၂ ခေါ် ဝတ္ထုကို ရေးခဲ့လေသည်။ ထိုဝတ္ထု၏ အခြားအမည်မှာ
'ကောင်းမှု၏ အကျိုးကျေးဇူး'^၃ ဖြစ်၍ ပါမီလာဆိုသူ ဆင်းရဲသူမလေး
တစ်ဦး၏ အဖြစ်အပျက် ဖြစ်သည်။ ထိုဝတ္ထုမှာ ရှေးရိုးရေးစဉ်အတိုင်း
မဟုတ်ဘဲ မိတ်ဆွေတစ်ဦးထံသို့ ရေးသောစာများဖြင့် ဇာတ်ကွက်ကိုဖော်
ထားရာ စာရေးပုံရေးနည်းကိုလည်း အထူးပေါ်လွင်စေ၍ ဝတ္ထုသွားလည်း

၁။ Samuel Richardson.

၃။ "Virtue Rewardel."

၂။ "Pamela."

ဖြစ်အောင် ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ရစ်ချတ်ဆန်မှာ ဆွေမျိုးမိဘများ ထံသို့ စာရေးရန် အလွန်ဝါသနာပါသူဖြစ်၍ မိမိရေးသော ဝတ္ထုများကို ဖတ်ရှု၍ သဘောကျသူ အမျိုးသမီးများထံသို့လည်း စိတ်ရှည်လက်ရှည် စာပြန်ရေးသည်ကို တွေ့ရပေမည်။ အောက်၌ ဖော်ပြသော စာများကို ရေးသည့်အချိန်တွင် ရစ်ချတ်ဆန်မှာ အသက်ခြောက်ဆယ် ကျော်လေပြီ။

ဆယ့်ရှစ်ရာစုနှစ် အချိန်မှာ အမျိုးသမီးများ စာပေနယ်တွင်းသို့ ဝင်စ အချိန်ဖြစ်သည်။ အချို့ အမျိုးသမီးမှာ မိမိတို့ နာမည်နှင့် ဝတ္ထုများ ရေးထုတ်ရန် ရှက်စနိုး၍ ယောက်ျားနာမည်ယူ၍ ရေးကြကြောင်း ရစ်ချတ် ဆန်၏ စာများတွင် တွေ့ရသည်။

၁၇၅၅ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂၄ ရက်

မစ္စကူလီယားထံမှ စာကိုရရှိ၍ ထိုစာတွင်ပါသော စာအကြောင်း တိုင်း အကြောင်းတိုင်းကိုပင် သဘောကျ နှစ်ခြိုက်လှပါသော်လည်း ဤ မျှလောက် အချိန်ကြာအောင် ကျွန်ုပ်က စာမပြန်သည်ကို စိတ်ညှိပေလိမ့် မည်။ သို့သော် ယခုနေ့တစ်ရာသီလုံးမှာ အုတ်ခဲ အင်္ဂါတေ သရွတ်နှင့် လက်သမား ကိရိယာများထဲတွင် မလွတ်နိုင်အောင် တဝဲလည်လည်ဖြစ် ခဲ့၍ ယခုတစ်လလုံးပင် ကျွန်ုပ်မှာ စာပုံနှိပ်စက်များကို အိမ်သစ်သို့ ပြောင်း ရွှေ့နေရသည်ကိုသိလျှင် မစ္စကူလီယား စိတ်ဆိုးမည် မထင်ပါ။

ကျွန်ုပ်က စာမရေးဘဲ တိတ်ဆိတ်၍ နေခြင်းကြောင့် မစ္စကူလီယား မှာ မိတ်ဆွေ မစ္စရောဗတ်နှင့်တကွ သူ့သမီးချောများနှင့်အတူ သွားရောက် လည်ပတ်ကြစဉ်က တွေ့ကြုံရပုံ သတင်းအစုံအလင်ကို ကျွန်ုပ်ထံ စာရေး ပြောဦးမည် ကြံရွယ်ထားသည်များကို မပြောဘဲ မနေပါနှင့်ဦး။

ဝမ်းနည်းမိတော့သည်။ ယခု အချိန်ဆိုလျှင် ထိုမိတ်ဆွေများ ပြန် သွားကြရောပေါ့။ ယခု မစ္စကူလီယား ဘယ်လိုများ နေပါသနည်း။ မိတ်

ဆွေများနှင့် ပျော်ရွှင်စွာ သွားလာပြီးနောက် ခွဲခွာလိုက်သောအခါ မည်သူနှင့် များ အဖော်လုပ်၍ နေပါသနည်း။ မစ္စကူလီယား၏ စာတွင်ပါသည့် အတိုင်း သွားလေရာရာနှင့် လုပ်သမျှအလုပ်တွင် အောင်မြင်သည်မှာ မစ္စကူလီယားအဖို့ ပျော်ရွှင်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေမည်။ စိတ်မခိုင်သူများ မစ္စကူလီယား၏ စာကိုဖတ်ရလျှင် စိတ်နှလုံးသိမ်းကျုံး ယူငင်လိုက်သကဲ့သို့ မျက်ရည်များပင် ကျစရာ ကောင်းတော့သည်။

အဘိုးကြီး လင်မယားအကြောင်း စာထဲတွင် ဖတ်ရသည်နှင့်ပင် ကျွန်ုပ်ဖြင့် ခင်မင်မိတော့သည်။ မစ္စကူလီယားကို သူတို့က ချစ်ခင်ကြင်နာ နေသရွေ့ ကျွန်ုပ်ကလည်း သူတို့ကို ချစ်ခင်နေတော့မည်။ အရပ်ထဲက ကလေးများကို သာယာချေငံ အလိုတလိုက် ပြောဆိုခြင်းကြောင့် မစ္စကူလီယားအား ချစ်ခင်ကြကြောင်းကို စာထဲတွင် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ဖတ်ရ ပေသည်။ မစ္စကူလီယားကို ဂုဏ်သရေရှိ အမျိုးသမီးဟု ရိုးသားသော တောသူတောင်သားများက ခေါ်ကြသည်မှာ လျောက်ပတ်ပါပေသည်။ ဂုဏ်သရေရှိ အမျိုးသမီးလည်း မှန်ပါသည်။ ထို့ထက် ခရစ်ယာန် အမျိုးသမီး ပီသသည်မှာလည်း ထူးကဲမြင့်မြတ်လှပါ၏။ မစ္စကူလီယားကို အမြဲခင်မင် မေတ္တာဝင်ပါသည်။ နောက်ဆုံးစာတစ်စောင်ကို ရရှိသောအခါ ရှေးကထက် ဆတက်ထမ်းပိုး တိုး၍ ခင်မင်ပါသည်။

မစ္စကူလီယား၏ စာမှာ မည်မျှစိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းကြောင်း၊ စာရေးသူကိုလည်း ကျွန်ုပ်က မည်မျှချီးကျူးလေးစားကြောင်း၊ အလုံးစုံကို ဖွင့်ဟ၍ ရေးရန် အတန်တန် သတိရစိတ်စောခဲ့ပါသော်လည်း ရုတ်တရက် စာပြန်မရေးဖြစ်နိုင်အောင် ရှိခဲ့ပါသည်။

မစ္စကူလီယား၏ စာတွင် ပညာစွမ်းရည် ပါရမီရှိသော မိန်းမများမှာ စာအုပ်စာတမ်းများ ရေးသားထုတ်ဝေရာ၌ မိမိတို့၏ လက်ရာကောင်းမွန် သင့်မြတ်ပါလျက် ဥစ္စာရှင် အမျိုးသမီးအား မချီးမွမ်းလိုကြဘဲ သူ၏

မောင်ဖွား မိတ်ဆွေယောက်ျားတစ်ဦးဦးက ရေးပေးသည်ဟု တမင်ပြောဆို ကြခြင်းမှာ ပညာရှိ မိန်းမများ၏ ကံကြမ္မာဆိုးလှကြောင်း ဖတ်ရှုရသည်။ ယခုကဲ့သို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ အချို့ ကြောက်အားပိုတတ်သော ဣန္ဒြေရှင် အမျိုး သမီးများက မိမိတို့၏ ပညာအစွမ်းကို ပြရန် ရှက်စနိုး၍ ဖုံးကွယ်တတ်ကြ ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ထင်မိပါသည်။ မိမိတို့ တတ်ကြောင်း သိကြောင်း ကို မပြရဲကြသော မိန်းမများကို ကျွန်ုပ်အနေဖြင့် မိန်းမမျိုးဂုဏ်ကို လျော့ အောင် လုပ်နေကြသည်ဟု အပြစ်တင်ချင်တော့သည်။ ဤသို့ မိမိတို့အား ဘုရားသခင်က ချီးမြှင့်ထားသော ပညာအရည်အချင်းတို့ကို ပရိယာယ် ဝေဝေဖြင့် ဖုံးအုပ်သိပ်ထားခြင်းမှာ မိမိတို့ ညံ့ကြောင်းကို သွယ်ဝိုက်သော နည်းဖြင့် ဝန်ခံရာ မရောက်ပါလော။ အခါအခွင့်ကြုံသည့်အခါတွင် ဟန် မလုပ်ရမည့် နေရာ၌ ဣန္ဒြေကောင်းလွန်း သို့သိပ်လွန်းခြင်းမှာ ဘာ အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်ကို မတွေးတတ်ပါ။ ယောက်ျားများက ကြောက်လန့်သွား ၍ ဇနီးမယားအဖြစ် မသိမ်းပိုက်ချင်ဘဲ ဖြစ်နေမည်ကို စိုးကြပါသလား။ ထိုသို့ ကြောက်လန့်စိုးရိမ်ခြင်းမှာ မဖွယ်ရာလှပါ။ ယောက်ျားဖျင်းတွေ ကြောက်လန့်ဖဲကြဉ်သွားမည်ဆိုလျှင် သွားပါစေ။ ထိုယောက်ျားမျိုးမှာ ပညာရှိ မိန်းမစားမျိုးနှင့် မထိုက်တန်သော သူများဖြစ်၍ သူတို့ထက် ထူး မြတ်သာလွန်သည့် ပညာဂုဏ်ကို မျက်နှာချင်း မဆိုင်ရဲဘဲ နေချင်နေပါစေ။ ထိုယောက်ျားအညံ့စား မျိုးတွေကို သူတို့ကဲ့သို့ ညံ့ဖျင်းသော မိန်းမစားမျိုး နှင့်ပင် ဆက်ဆံကြပါစေ။ မိမိနှင့် ဘဝမကွာ အတူယှဉ်နွဲ့ရမည့် မိန်းမတစ် ဦးကို ပညာတော်လှ၍ ကြောက်လန့်သည်အထိ စိတ်သဘောထား သေး သိမ်နိမ့်ကျသော ယောက်ျားမျိုးကို မရသဖြင့် ပညာအဆင့်အတန်းမြင့်သော မိန်းမတစ်ဦး၌ တစ်စုံတစ်ရာ နစ်နာ ဆုံးရှုံးဖွယ် မရှိပါ။

မစ္စဗာသွန်နှင့် မစ္စကူလီယားတို့ စာပေးစာယူဆက်မိနေကြသည် ဟု သိရသဖြင့် ဝမ်းသာပါသည်။ ကျွန်ုပ်၏ မိတ်ဆွေ မစ္စဝပ်က ထိုအမျိုး

သမီးကြီးမှာ အလွန်စိတ်ကောင်း ရှိသည်ဟု ကျွန်ုပ်အား ပြောဖူးပါသည်။ မစ္စလော့ဝစ်တစ်ယောက်တည်း ချီးမွမ်းဖွယ်ကောင်းသူတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ လစွဲဗုန်းမြို့ မြေငလျင်ဘေးတွင် လူပေါင်းများစွာ သေကျေပျက်စီးကြ ရာတွင် ထိုအမျိုးသမီးများအတွက် စိတ်သောက မရောက်ဘဲမနေနိုင်တော့ ပါ။ ဖြစ်မှ ဖြစ်ရလေခြင်းဟုသာ ယူကျုံးမရ တသမိပါတော့သည်။

မစ္စကူလီယားအဖို့ လောကဓံတရားကို နှလုံးသွင်းရန် လိုနေသေး သည်ဟု ကျွန်ုပ်ထင်မိသည်။ အကယ်၍ တရားပြည့်ဝပါလျှင် မိမိ၏ ဘဝကို စွဲလမ်းတပ်မက်မောခြင်း သေခြင်းကို တောင့်တခြင်းတို့မှ လုံးဝ လွတ်၍ ဘုရားသခင်၏ မေတ္တာတော်၌ ယုံကြည်အားကိုးကာ သေရမည့် အချိန်ကို စိတ်နှလုံး ပေါ့ပါးစွာနှင့် စောင့်ဆိုင်းနေနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ထိုတရား ကို လက်ကိုင်ထားပါက ဝိုက်ကျွန်း ။ ။ နေထိုင်သော မိတ်ဆွေ မစ္စကူလီ ယားမှာ စိတ်ချမ်းသာရာရပေလိမ့်မည်။

မစ္စကူလီယားတွင် ယခုကဲ့သို့ အခက်အခဲ တွေ့ကြုံနေရသည့်အခါ ဘယ်ကဲ့သို့သော အကူအညီကို ပေးနိုင်ပါမည်နည်း။ ငါးဂီနီတန် ငွေစက္ကူ တစ်ချပ် ယခုစာနှင့် ပူးတွဲပေးသည်ကို လက်ခံစေလိုပါသည်။

ကျွန်ုပ်၏ ဇနီးနှင့် သမီးများကလည်း မစ္စကူလီယားထံ မေတ္တာပို့ သလိုက်ပါသည်။ ယခုလောက် ကြာမြင့်သည်အထိ စာမရေးဘဲနေမိခြင်း ကို ခွင့်လွှတ်စေလိုပါသည်။ ကျွန်ုပ်အား ယုံကြည်စေလိုပါသည်။

၁။ Isle of Wight.

မစ္စကူလီယားသို့ပေးသော ဒုတိယစာ

၁၇၅၆ခု၊ ဇန်နဝါရီလ၊ ၅ ရက်

ကျွန်ုပ်ပို့လိုက်သော ငွေစက္ကူကို မသုံးဘဲ ပြန်ပို့လိုက်ကြောင်း မစ္စကူလီယားထံမှ ကြားသိရသဖြင့် ဝမ်းနည်းပါသည်။ ကျွန်ုပ်အား ဤမျှ လောက် စိတ်မကောင်းအောင် မပြုပါရန် တောင်းပန်လိုပါသည်။ ပြန်မပို့ဘဲထားမည်ဟုလည်း မျှော်လင့်ပါသည်။ ထိုမျှော်လင့်ယုံကြည်ချက်ကြောင့် ဤကိစ္စကို နောက်ထပ်မည်သို့မျှ မပြောတော့ပါ။

“မစ္စဗီး .... လို မိန်းမမျိုးတွေ” ဟု မစ္စကူလီယား၏ စာတွင် ရေးလိုက်သည်မှာ မှန်ပါသည်။ သူတို့ကဲ့သို့ အကြောက်ပိုကာ ဣန္ဒြေလမ်းလွဲနေသော သူငယ်မတို့ကို ရည်မှန်း၍ ကျွန်ုပ်၏ စာထဲတွင် မစ္စကူလီယားနှင့် ဇာတ်တူ မိမိတို့၏ ပညာအရည်အချင်းကို သိုဝှက်ထားသော ပါရမီရှင် မိန်းမများအား ကျွန်ုပ် အထပ်ထပ် ပြင်းထန်စွာ ရှုတ်ချလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ “သူတို့ကို အပြစ်ပေး” ဟု ဆိုရာ ကျွန်ုပ်၌ သူတို့ကို အပြစ်ပေးနိုင်သည့်

တွင် မိမိဖုံးကွယ်ထားသော အလှူပူပါရုံကို ပြလိုက်သောအခါ သွေးနည်းသော ထိုခင်ပွန်းသည် ယောက်ျားသည်မှာ ခြေရင်းတွင် ပြားပြားဝပ်သွားရသည် မဟုတ်ပါလော။

မစ္စကူလီယားက ကျွန်ုပ်အား မိန်းမတစ်မျိုးလုံးဘက်က ရှေ့နေလိုက်သူဟူသော ဂုဏ်ထူးချီးမြှင့်လိုက်သေးသည်။ သို့သော် အမျိုးသမီးများကို မစ္စကူလီယားက တဆိတ်တိုးတိုးကလေး ပြောလိုက်စမ်းပါ။ “အတော်ဆုံးအထူးဆုံး ဖြစ်သော မိန်းမများကပင် မိမိတို့၏ အမျိုးဇာတ်ကို စွန့်ပယ်ကြလျှင် ဘယ်သူကလာ၍ ရှေ့နေလိုက် ဂုဏ်ပြုတော့မည်နည်း” ဟု နားနားကပ်၍ တိုးတိုးပြောလိုက်စေလိုပါသည်။ သူတို့တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် ကြည့်၍ မျက်နှာပျက်ကြလိမ့်မည်။ သို့သော် မစ္စကူလီယားက ဂရုမစိုက်ဘဲ ထိုမေးခွန်းကို ထပ်ကာထပ်ကာ မေးစေလိုပါသည်။ သူတို့ကိုယ်သူတို့ မပြင်မခြင်း ထိုမေးခွန်းကိုသာ မေးပါလေ။ အကယ်၍ မပြုပြင်ဘဲ တင်းမာနေလျှင် ဝိုက်ကျွန်းသို့ ပို့ရန်သာ ရှိတော့သည်။

မစ္စဗါသွန်နှင့် အိမ်သားတစ်စုမှာ ချမ်းသာစွာရှိကြောင်း သတင်းကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့် ပေးပို့လိုက်ပါသည်။ မစ္စတာမိလာလည်း မစ္စတာပီ... ထံမှ စာရသည်။ သူလည်း အသက်ဘေးမှ နတ်ကယ်သကဲ့သို့ လွတ်မြောက်လာသည်ဟု သိရသည်။ မြေလျင်မှာ အလွန်ပြင်းထန်လှသည်။ မြေထု၊ ရေထု ဂျမ်းသဒါလန် ပျက်စီးသည့် ဘေးဆိုး ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့ကြုံရသည်ကို ဘုရားသခင်အား ကျေးဇူးတင်ရပေသည်။ အကယ်၍ သာ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းမှာ ဘုရားသခင်က ဒဏ်ခတ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်တပ်တို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တရားချ ယုံကြည်ကြရမည်ဆိုလျှင် ဤတိုင်းပြည်၌ ကျွန်ုပ်တို့ မကြောက်ရမှာ ဘာများ ရှိတော့မည်နည်း။

မစ္စကူလီယား ပြောသော သနားစရာ သူငယ်မလေးမှာ အကြောက်လွန် သွေးပျက်ကာ ရေထဲဆင်းသေလိုက်ခြင်းဖြင့် ရောက်ရမည် မလွဲဟု

သူကိုယ်တိုင်ကပင် တင်ကြို အတတ်ဟောထားသည့် ဘေးမှ ရှောင်လွှဲ နိုင်မည်ဟု ထင်ရှာဟန် တူသည်။ ထိုမိန်းကလေးထက်ပင် ဉာဏ်အမြော် အမြင်ရှိသော လူညံ့များပင်လျှင် သေရမည်ကို ကြောက်သောကြောင့် သေ မင်း၏ ရင်ခွင်ထဲသို့ ပစ်ဝင်ကြသေးသည်။ ထိုမိန်းကလေးမှာ မြေငလျင် ကြောင့် ရူးသွပ်သွေးပျက် သွားရှာဟန်တူသည်ဟု မထင်ဘူးလား။

ကျွန်ုပ်၏ ဇနီးနှင့် သမီးများကလည်း ယခုဆန်းသစ်စဖြစ်သော နှစ်မှာ မစ္စကူလီယားအဖို့ ပျော်ရွှင်ဖွယ် အကောင်းဆုံးနှစ် ဖြစ်ပါစေသတည်း ဟု ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ ရောလျက် ဆုတောင်းလိုက်ကြပါသည်။

မစ္စကူလီယား ယခုကဲ့သို့ သူတစ်ပါး အားကျလောက်သည့် စိတ် သဘောထားမျိုး ရှိခြင်းကြောင့် လာမည့်နှစ်သစ်မှာ စိတ်အပျော်ဆုံးသော နှစ် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဘုရားသခင် မစ်ကူလီယားအား စောင့်ရှောက်ပါစေ သတည်း။

